

## De litera

catus sine cornibus vel alia pte. Et a mutilus dicti sunt  
mutili quod dranguli. qui minus habent acuciei. et mutili dicuntur  
capita trahit. quod mutilata sunt. Ita a mutilis dicitur mu-  
tilas. et est mutilare minuere. vellere. truncare. proprie-  
tate mutilare est aliqd integrum detruncare. vt hois caput  
vel aliud membra amputare. vel prote arboreus auferre vel  
boum cornua detruncare. Et conponit admittilo las. i.  
valde vel iuxta mutilare. Demutilo las. i. detruncare.  
Et emutilo las. i. valde mutilare. Et est mutilo actinum  
cum omibus suis conpositis. et cor. pnl. vn Quid. de arte.  
Turpe pecus mutilum turpis sine gramine campus.  
**M**utio. a mutus ta. tu. dicitur mutio tis. et est mutire mur-  
murare ad modum mutorum. velle loqui et non audire. et  
est proprius mutorum vel loqui non audientium. et est neutrum  
cum oibus suis conpositis. et pdu. mu. vn esopus. Suppli-  
cat ille nimis. mutitque timore silendo. Et scias quod mutio  
inuenies pro mutere sed raro.

**M**utio tas. tau. tare. i. mouere vel in alium statu vertere  
vel ad alium locum ducere. vel id quod habemus dare. pro eo  
quod non habemus ut cum damus denarios pro vino. muta-  
mus denarios pro vino et non vinum. vn hic et hec mutabi-  
lis. et hab le. vn mutabiliter aduer. et hec mutabilitas tatis.  
**M**uto conponit. Commuto tas. Demuto as. Emuto  
tas. Immuto tas. promuto tas. Remuto tas. Transmu-  
to tas. Muto actuuum est cum oibus suis conpositis. pdu.  
hanc syllabam mu. Hora. in epi. Collum non animum mu-  
tant qui trans mare currunt.

**M**utuo est aduer. quod itatis a mutus dicitur. i. in vicem alter-  
utro vicissim alterno. facit Mapt.  
**M**utuo. a muto tas. dicitur mutuns tua. tuum. i. mutuo da-  
tus vel acceptus. et dicitur mutuum. quod meum tuum. quod id quod a me  
tibi dat ex meo tuum fit. et sic mutuum potest dici quod ex meo  
fit tuum. et est ety. et ita omne pecculum rei mutuate ad te trascerit.  
et a mutuus tua. tuum. dicitur mutuo as. quod est actuuum cum  
oibus suis propositis. Et mutuor aris. depo. et differit. quod  
mutuo as. dicitur quod si mutuo dare. et mutuo tibi denarii.  
i. mutuo do tibi. Et mutuor recipiens est quod si mu-  
tuuo accipio a te. et mutuor denarios a te. i. mutuo acci-  
pio a te. vn illud. Mutuabis peccator. et non soluet. Et  
in exodo dicitur. Precepit dominus filii israel ut mutuareret va-  
sa a vicinis suis spoliaret egyptum. Quilibet quod caueat  
abuti istis verbis. Ita mutuo et conmodo verbi accommodo  
differit. quod conmodam verbi accommodam illas res quod eedet  
in essentia debet reddi. s. quod non trascerit in possessione reci-  
piens. et equus mantellum et hmoi. Et mutuamus illas  
res quod transerit in possessione recipiens. et denarios. et  
accommodo vel conmodo tibi equi. i. non ad pripritatem. s.  
ad conmodum et utilitate. et sit vsu eius quem ego habeo ti-  
bi do. i. ad equitandum non ut sit tuus. vn et conmodare dicitur  
quod cum modo tupis ad alium trascerit et dare. et est ety. Et mu-  
tuuo denarios tibi. i. cum sint mei. dabo sicut tui. Ex his pro  
quod sit dicitur inter mutuum et conmodum. Hec tuu proprietas quod  
apud autores corrumpit et vtrumque propo. Conmutuo as  
et conmutuo aris. Immutuo as. et immutuo aris. i. val-  
de mutuari. Et ut dixi. mutuo est vatis. s. mutuor recipi-  
entis. vn versus. Mutuo vult dantem. s. mutuor acci-  
pientem. Ita mutuo creditis est. s. mutuor accipientis.  
**M**utuo aris. in mutuo as exponit.

**M**utus. a mugio gis. dicitur mutus ta. tu. quod si mugiat et  
non loquaf. vox em eius non est sermo s. mugitus. voca-  
tem em spum pronares quod si mugiens emittit.

**M**utunus tua. tuum. in mutuo as. est.

## De ante Sequitur

### Nobilis. a no nas dicitur

**N**atur bic et hec nabilis et hoc le. pnl. cor. ad  
nandum nabilis. et nabidus da. dum. i. faci-  
lia ad nandum vel filius nanti.  
Nablum li. hebraice grece psalterium latine dicitur organum.

## De ante Sequitur

hab pap. Ponit tu dicitur inter psalterium et nabal. quod psal-  
terium est canora cithara decem cordis coaptata. quod pro-  
cutit cum plectro. Nablum vero duodecim sonos habent  
digitis tangit.

Nabul. a no nas dicitur nabalum li. i. merces nautica. quod  
natare videas cum pro mare transfert. et cor. bn.

Nactus ta. tum. in nancisco vide.  
Nancisco. nancio cis. ciui. circ. dicebat antiqui. et inde  
nos dicimus nancisco. sceris. nactus sum. i. adquirere.  
adipisci innenire. et depo. cum oibus suis conpositis siqua  
habet. Nact. i. li. c. xij. dicitur. Ipsa autem oportuna demen-  
tie sue nactus.

Napocaulis. Napus propo. cum caulis. et dicitur hic napocan-  
lis genus oleum qui cum sit saporis filius napo non in radi-  
cem. sed in thyrlum condescendit ut caulis.

Napta. In daniele legit genus somitis apud psas quod  
marie nutrunt incendia. Alij ossa oliuarii quod prociunt  
cum amurca arefacta. naptam esse dicunt. facit bug. Napta  
etiam facit pap. dicitur purgamentum lini vel cuiuslibet rei. Pli-  
nius autem dicitur. naptam circa babyloniam molliquidi bitumina  
profluere. et nutrita ignibus amicam esse. ut etiam longe ad-  
motu ignis concipiatur. vn versus. Ignis naptam fouet ma-  
natque bituminis instar. Ossa pro banc olei repta vocant  
amurca.

Napus. a rapa dicitur hic napus pi. quod rapus. Et dicitur sic ad  
sustitudinem rape. nisi quod foliis elongior. et radicis gustu sub-  
acrior. Pois autem affinitas est inde quod ytriusque semen in  
alterum vicissim mutat. Napa in alio solo ut dicitur probie  
nium mutat in napu. In alio solo napus translati in rapa.

Nar. A naris deriuat hic nar naris. quidam fluviis qui

habet duos meatus ad modum narii. vn quod pronares erici

tauri exit. vn narinus na. nu. pnl. pdu.

Nardus di. fe. ge. herba est spicosa. et aromatica fragi-  
li radice. sed nigra et foliis densa quo*rum* summitates co-  
surgunt in spicas. vn hab nardum di. dicitur vnguentum vel confe-  
ctio et ea factum nardipisticum dicitur. s. fidele purum sine omni  
impositura et comixtura conpositum. non adulteratum alijs  
herbis. Distis em grece latine dicitur fides. Nardumpis-  
picatum dicitur quod spes nardi in eo sit. vel quod de spicis et fo-  
liis nardi est confectum.

Nario a naris dicitur nario ris. rini. Et est narire subsanna-  
re. nares fricare. et inde naricus ci. brucus cuius nares  
semper stillant. et inde hec naricia cie. quedam regio. vn na-  
ricius cia. cium.

Naris. Narus ra. r*u*. deriuat hec naris huins naris.

Nares dicuntur quod si nares quod pro eas cognoscimus et sci-  
mus aliquid odorare. vel nares dicuntur a mano nas. quod pro  
eas manat odor et spuma. et sit in eis tria officia. vn duce  
di spum. Aliud capiedi odor et tercium ducendi purgamen-  
tum cerebri. et pdu. primam naris. vn Quid. de arte. Ferre  
noue nares tauro*rum* terge recusant.

Narratio onis. fe. ge. dicitur a narro ras. et est narratio facit  
tullii rerum gestarum aut quod si gestarum expositio. Aliquam em  
res gestas exponimus aliquam non gestas. quod tu sint ad nar-  
rationis officia quod si geste. Debet autem narratio esse bre-  
uis. lucida et verisimilis. Brevis est quod non nisi necessaria.  
Propheticus habito respectu ad quantitatem materie. Laci-  
da est dicitur. i. intelligibilis et apta facit capacitatem ingenij  
auditorum nihil habens ambiguum. nihil tortum. nihil curvum.  
non sumes principium a remotis nec nimis longe materiam  
proseguenda. De his autem quod principaliter pertinet non omittimus. ve-  
risimilis est narratio si rebus et personis debitas circumstatias  
assignemus narrates. ut mos et opinio et materia vide-  
bit postulare. Rotundum insup quod pronoia prime et se-  
cunde prosonae sicut nec in alijs episcopis proibus non sunt in nar-  
ratio*ne* ponenda. nam ut dicitur. pris. In verbis prime et sec-  
unde prosonae intelligitur certus et determinatus. Quod tu  
contingit pro tale pronomene de necessitate poni debet. pu-  
ta causa determinatio*n*is vel discretionis. Causa determina-  
tionis ponit cum nos tres vel plures mittimus episcopos.

## De litera

las. at ego solus debeo tibi declarare. verbigrā. Amico  
suo. d. ioannes. sc̄ salutē vobis ego b. duxi p̄sentib⁹ de  
clarandū ē. Causa vero discretōis p̄nomē prime vel  
sc̄e p̄sonē ponit. cū aliquid alteri scribentū attribuit  
qđ ab altero remoueret. nā discretio est. attributio actus  
vel passionis alicui vel aliquib⁹ cum exclusione alicui⁹  
vel aliquorū. verbigratia. si dicā. Sepe mibi dedecus  
tu fecisti. sed ego reddā tibi talionē optime. Item p̄t  
dici qñq̄ cā significatiō. vt si dñs dicat sermo. Ego ti  
bi sepe manib⁹ aquā dedi. Item cā z̄eumatis p̄t addi  
vt Hebrewi sunt 7 ego. 7 etiā p̄ euocationē p̄t poni cō  
grue. vt Ego petrus tibi seruio puro corde.

Narratiuncula le. di. p̄ua narratio.

Narrato tas. i. frequenter narro. freq̄ntatinū de narro  
ras. 7 formā a narratu sup̄. a. mutata in i. correptā. et  
u. in o. sicut ab impatu imperito tas.

Narro ras. rani. rare. i. dicere. vñ h̄ narratio onis. Et  
hic 7 hec narrabilis 7 h̄ le. 7 inde narrabiliter aduer. et  
p̄po. Enarro ras. Renarro ras. Denarro as. Connar  
ro as. Et est actuū narro cū oībo suis cōpositis.

Narns. a nosco sc̄is. terinat̄ narns ra. rū. i. sc̄ies p̄tna.  
sc̄ qui ex arte seit q̄liter aliquid fiat vel sit ad faciēdū.  
vel fieri debeat. sive illud faciat sive non. Et sc̄ias q̄ g.  
qñq̄ apponit̄ h̄tac noī narns p̄. p̄thesim. 7 dī gnarus.

Nascor sc̄eris natus sum. nasci. i. de vtero exire. de cide  
re. et significat passionē ab alio illatā. i. p̄uenientem ex  
passione p̄cedente circa aliud sup̄positū. i. circa matrē.

Nasco: cōponit̄. Enasco: sc̄eris. Inasco: sc̄eris. i. in  
tus nasci. p̄nasco: sc̄eris. i. p̄alij̄ nasci. renasco: sc̄eris. i.  
iter nasci. sicut fit in baptismo. 7 nascor cū omnib⁹ su  
i cōpositis est deponens.

Naslis. a nasus dī hic 7 hec nasilis 7 hoc le. ad nasiūm  
ptinens. 7 pdu. pñl. 7 hoc nasa le. qđ nasiūm p̄tegit.  
Naso nasonis dict⁹ ēonidius. q̄ magnū habuit nasiūm.  
vñ catho. Nasonem petito ē. Item a nasiūm dī nasa  
susa. sum. vide in nasiūm.

Nassa. a no nas. deriuat̄ hec nassa se. qđdam instrūm ex  
viniib⁹ tanq̄ rethe contextū ad capiendo pisces.

Nastale. a nasiūm dī nastale lis. cingulum vel fibula qđ  
restringit palliū circa collum.

Nasturciū. nasiūm cōpo. cū torqueo. 7 dī h̄ nasturciū  
q̄ acrimonia sui nasiūm torqueat.

Nasis. a naris ra. rū. dī hic nasis sī. q̄si naris. q̄ sapi  
ens est in discernēdo res odore. vñ dī a nando. q̄ sem  
nat. i. fluit putredinē. vel nasis dī elatio. Et a nasis h̄  
nasellus li. 7 nasiculus 7 nasitellus li. om̄ia diminutiā.  
Et nasis sa. sum. Et nasis tuta. tū. in codē sensu. ma  
gnū habens nasiūm.

Natale. a nascor: ris. dī hoc natale lis. Et hec natalis  
lis. in eodē sensu. i. nativitas. vñ Hui. de arte. Parcite  
natalis timidi numerare deoū. Cesario virtus conti  
git an diem. In kalendario tñ vt dicit hug. differunt  
natale lis. 7 nativitas. q̄ ibi nativitas appellat̄ a matre  
in terra vt nativitas xpi. sancte marie. sancti ioānis ba  
ptiste. Et sc̄ias q̄ beata maria 7 ioānes baptista in vte  
ro in nono testō sanctificati sunt. Inde est q̄ eoru nat  
ivitatem ex vtero p̄alij̄ sanctis ecclesia celebrat. Sed  
natale vel natalis dī obitus vel dies obitus sanctorū.  
q̄ eoru obitus in terra fuit nativitas in celo. Tunc em  
denō esse ad esse de morte ad vitā. de tenebris ad lucem  
de exilio ad regnū transierunt.

Natalicium. a natalis dī natalicium cia. cū. i. natalis vel  
ad natalē sine nativitatē p̄tinens et hoc natalicium ej. i.  
nativitas.

Natatorium. a nato tas. dī hoc natatorium rīj. i. locus  
in aquarib⁹ frequenter natat. Dicit̄ etiā hec natatoria  
rie. vñ in hystoria sup̄ ioannis. ir. dicit̄. Silo a fons est  
ad radicē montis syon qui non ingib⁹ aquis h̄ in certis  
boris ebullit cuius aque vt exciperent̄ q̄si stagnū non  
longe a fonte cōstructū erat quā collectionē modo na  
tas.

## N ante S

I. coriā modo piscinam scriptura vocat. Uel sīm quos  
dam dī natatoria a nato natas p̄ antifrasim. q̄ ibi nul  
lus natatabat. sicut 7 piscina q̄i p̄iscib⁹ caret.

Nates. a nitor. teris. dī hec nates tis. q̄i in natib⁹ nitim  
dum sedemus. vñ 7 cōglobata est in eis caro. ne p̄men  
tis corpis mole vel fasce ossa toleret̄. Et pdu. primā. S  
nato tas. cā corripit. vñ qnidā. Unis arte nates tñ ap  
parent tibi nates. 7 scribit̄ ḡtūs plalis natū p̄t. sed ac  
cipit in p̄nunciando sonū te c.

Nathan interptat̄ tedit sive dantis.

Nathanael interptat̄ donum dei. q̄i tolus. i. simulatio  
vono dei in eo nō fuit.

Nathinei hebraice. ypodiacomi grece. subdiaconi lati  
ne dicunt̄. Et dicunt̄ nathinei. i. in humilitate deo ser  
vientes.

Natica. a nates dī hec natica ce. i. nates. vñ naticosus  
sa. sum. magnas habens nates.

Naticula le. di. parua nates.

Natio. a nascor sc̄eris. dī h̄ natio omis. i. nascēdi p̄rie  
tas. sc̄ actus vel passo nascēdi. Proprie natio dī ḡs  
h̄m p̄nuā cognitionē 7 collectionē ab alia distincta. vt  
greci. italici. franci. Et natio p̄nicia eorū est. Et na  
tio qñq̄ regio vel terra parū vel nibil habitata dicit̄.

Natiuncula le. di. p̄ua natio.

Natiuus. a natus tus. tui. qđ est nativitas dī natuus  
ua. uū. i. naturalis vel genitiuus. vñ nativitas aduer. 7 hec  
nativitas tatis.

Nato. a no nani nare natu. u. in o. fit nato tas fre  
vñ hic natator. toris. Et hic 7 hec natabilis 7 h̄ le. et h̄  
natabile lis. 7 natabilis lis. 7 a nato tas. dī natito tas. ali  
ud fre. Nato cōponit̄. Annato tas. i. natare ad aliquid.  
Connato as. i. sīl natare. Abnato tas. i. natare ab. i. lon  
ge. Denato tas. Enato tas. i. extra natare. euadere. In  
nato tas. Prenato tas. Pernato tas. Renato renatas.  
Subnato tas. Transnato tas. Nato et eius cōposita  
sunt neu. 7 oīa corripiant̄ hanc syllabā na.

Natrix. a no nas. dī hec natrix cis mulier q̄ nat. Et na  
trix dī qnidā serpens qui veneno suo inficit aquas in  
quibus fuerit. 7 tunc est mas. ge. vñ luca. Est natrix vi  
olator. aque. iaculic⁹ volvices. vel sīm quosdam est fe  
ge. sed lucanus ge. mas. sc̄yviolator. retulit ad serpentē  
Legit̄ in quibusdā libris rinatrix.

Natura. a nascor sc̄eris dī h̄ natura re. i. nativitas. Et  
natura dī deus. q̄i oīa creauit 7 nasci fecit 7 natura dī  
quelibet creatura. 7 natura dī cōplexio. 7 natura dī q  
dam vis naturaliter reby insita de silib⁹ filia. p̄creans.

Natura etiā dī quedā significatio vocabuli. 7 cā est q  
re vocabulū nascit̄. i. imponat̄. natura etiā dī imposi  
tio vel inuentio vocabuli. q̄i vocabulū nasci nibil alis  
ud est q̄i virtus naturalis ex p̄prio bñ placito ipsum in  
ueniri vel impōni. vide supra in miraculum.

Naturalis. A natura dī hic 7 hec naturalis 7 hoc le. i.  
ad naturam ptinens vel de natura p̄cedens. vñ natu  
rales dicunt̄ filij concubinarū quos sola natura genus  
it nō honestas coniugij. Et inde naturaliter aduer. et  
pdu. ra.

Natus. a nascor sc̄eris deriuat̄ hic natus tus. i. nativi  
tas. Et natus ta. tum. 7 natu sti. i. filius. 7 hec nata te. i.  
filia. Et sepe solent inueniri p̄ g. p̄ p̄thesim. i. positiō  
vt gnata gnate. gnatus. vñ sine g. ēcm̄ de naturali inte  
gritate istarū dictiōnū. q̄i dī gnat̄ q̄si generat̄. 7 gna  
ta q̄si generata.

Naualis. a nauis dī hic 7 hec naualis 7 hoc le. 7 h̄ na  
uale lis. locis vbi naues stant sc̄ portus vel loci sybi  
fabricant̄. Hoc 7 textrinū vocat̄. Nē naualis ad na  
uem ptinens. vñ aristoteles. Necesse est nauale bellū  
fore vel nō fore. 7 pdu. ua.

Nauarchus. a nauis 7 archos. i. princeps cōponit̄ hic  
nauarchus chi. i. princeps nauis.

Nauargus gi. nauis magister a nauis 7 argus compo  
s.

## D<sup>e</sup>litera

nitur fm **Pap.**

**N**auci.a nux.d̄ hoc nauci indec*i.* putamen nucis.vl exterior cortex nucis.vel id qd̄ est intra nucleū nucis qd̄ si in medio qd̄ est nigrū qn̄ nux desiccat. vel id in quo voluit nucleus qd̄ quidē nibil valet. 7 ideo ponit pni bilo. et cōponit naucipendo d̄is naucifacio cis.i.parū vel nibil appreciari.

**N**aucifacio cis.in nauci vide.

**N**aucipendo d̄is.in nauci vide.

**N**auclerus.**N**auis cōpo.cum clerοs qd̄ est sois. et d̄ hic nauclerus vel nauclerius qui nauē in sorte et p̄tate babet. 7 pdu. cle. **A**c̄t. xxvij. **C**enturio aut̄ magis credebat gubernatori 7 nauclero.

**N**aufragor nauis cōpo.cum frango 7 d̄ naufragor.i. p̄icitari.pati fractionē nauis.vn̄ naufragus ga.gum.i. nauē frangens qui patit naufragū p̄icitatus. **V**n̄ h naufragiū gij.i. fractio nauis.qd̄ et naufragum d̄. In uenit etiā naufragos.vn̄ quidā. **N**aufragiū faciēs naufragat illa fides.

**N**auicula le.d̄i.qua nauis. **E**t format a d̄to nauī ad dita cula. **D**icit etiā hec nauicilla le.alīnd dīmī.

**N**auicularius.a nauis vel nauicula d̄i hic nauicularius rīj.nauis custos vel nauifex.

**N**auigabilis.a nauis d̄i hic 7 hec nauigabilis hoc sc̄e. qd̄ aptū natū est ad nauigandū.i. vt nauiget vt hō. vel vt nauiget vt mare.

**N**auigū.a nauis d̄i h nauigū gij.s.actio nauis.s.nauigatio vel nauis vel multitudō nauī.

**N**auigo.a nauis d̄i nauigo gas.gani.gare.i.nauē age re. **E**t d̄i nauigo gas.qs̄ nauē ago. 7 videt esse ety. potius qd̄ cōpositio. 7 cor.ii. **V**irg. eney d̄.quinto. **N**anigat eneas sicutas defers ad oras.

**N**auis.a no nas d̄i hec nauis. **G**reci dicunt nais.inde nos dicim⁹ nauis interposta u. cōsonāte. vel nauis d̄i qd̄ gnarū.i.peritū rectoē q̄rat. **E**t sit actūs plalis in es vel in is. vt has naues vel nauis 7 acks singularis in em et in im.hanc nauē vel nauim. 7 ablatiūs singularis in e.vel in i.ab bac nauē vel nauī. 7 pdu.na.

**N**amea te.in nauta vide.

**N**aulū.a nauis d̄i hoc naulū li.p̄cīm p̄ transmeatōe datū sine qd̄ dat.p̄ bis q̄ portant in nauī 7 d̄i naulū. qs̄ nauis lucrum.

**N**auim interptat germē sine cōsolator orbis. **I**ncrepat em̄ ciuitatē sanguinū 7 post enuersiōne illius cōsola tur syon dicens. **E**cce suq̄ momē pedes enangelizātis et annunciantis pacē. 7 acutis in fine.

**N**auimachia.**N**auis cōpo.cum machia.qd̄ est pugna et d̄i hec nauimachia chie.i.nauialis pugna.

**N**auipicus ci.nauis pater.i.d̄ns vel factor. et cōponit anauis 7 pater. 7 cor.pi.

**N**auiplia.**N**auplus pater fuit palamedis.a qd̄ nauiplia dictus est quidā ludus ab eo inuenitus vel in honore illius primo celebratus circa eius sepulturā. 7 sit de q̄tuor pomis duobus in aerē missis. vn̄ **V**ui. de arte. **D**isce etiā dupli genitalia nauiplia palma. **V**ertere ē.

**N**ausea.a nauis d̄i hec nausea see.i.vomitus in nauī. exturbatōe cerebri ppter aquā vel fetorez. vel potius nausea est voluntas vomēdi sine effectu. 7 p̄prie in nauī. vn̄ hec nausea le.d̄i. 7 nausea as.i.vomere. 7 p̄prie in mari vel in nauī. 7 ad vomitū puocari. 7 voluntate vomendi h̄ic sine effectu. 7 p̄prie in nauī. vn̄ hora.in epis. **N**auseat locuples quē dicit prima triremis. Itē nau seo ponit p̄ fastidio. vt iste nauseat s̄r hac re.i.fastidit. **N**auseola le.in nausea est.

**N**austrologus gi.nauis dispensator vel allocutor. vl exhortator. 7 cor.pn̄l. **E**t cōponit a nānis et logos qd̄ est sermo.

**N**auta.a nauis d̄i hic nauata te. quicūq̄ d̄icit nauem vel nauigādo laboret. vl maior in nauē. vn̄ hic nauata te. p̄ eodē. h̄ frequenter utebant antiqui qd̄ nos. **E**t trā

## R ante S

situ. vocalis in cōsonantē i.interposita. 7 cor.ii.

**N**autea.a nauis d̄i hec nautea tee.aqua fetida in qua coria macerant.

**N**auticus.a nauta d̄i nauticus ca.cū.sicut a nauta.na uiticus ca.cū.i.naualis. 7 cor.ti.

**N**auus.a nosco scis d̄i nauus ua.uū.i.toctus.sapiens studiosus.innigilans.strenuus.agilis.impiger. 7 cōpāt nauus uior.simus.vn̄ nāne vel nauiter uius.sime.adū. et hec nauia uie.i.sapiētia.strenuitas.innigilitātia 7 nauuo uas.i.cōpellere.fortiter exequi.vel opam dare. **E**t scias qd̄ aliqui apponis g.p̄.p̄thesim huic nomi nauua. 7 d̄i gnauns.gnana num.

**N**azarenus.nazareth quidā vicus est vel ciuitas.in qd̄ dns noster iesus xp̄s cōceptus est 7 nutritus. **E**t interptat flos sine germe sine mūdus. vn̄ nazarenus na.nū

**E**t nazarens rea.ren. vn̄ dns noster iesus xp̄s dictus est nazarenus vel nazarenus. **E**t hinc quidā heretici dici sunt nazarei.qd̄ cū xp̄m qui a loco dictus est nazare-

nus filiu dei cōsitec̄. oīa tñ veteris legis custodiūt mā data. **N**azareus etiā d̄i sanctus vel mundus a merito. nazareus olim dicebas qui sanctimonias nutriebat et nihil cōtaminatū accipiebat. abstinebas se a vino 7 omni sicera qd̄ mentis ab integra sanitate pertinet. **E**t etiā na-

zareus interptat sanctus dei fm hug. **V**te scias qd̄ di cōcebant nazarei quidā qui ex voto se obligabat sancti monie vslq ad determinatū tps. v̄l ingiter. vt samuel. 7 cōsecrebant se dño. 7 qd̄ se p̄pabat se a cōi vita hoīm sicut quis mō p̄ vnū annum vel duos servit in hospitali biersale. Aug. aut̄ tractas illud **M**ath. Qm̄ nazareus vocabit sic di. **D**ictus est nazareus sanson vir potens in spū 7 virtute roboris. **S**ed in typo cuius gesta si cōsideremus in eo qd̄ exēpla dñi p̄figurata cognoscimus. **I**lle septē crines habuit hnic septiformis spūs et septē ecclesie sacra sunt. Ili virtus oīs in capite fuit.

**H**uic virtus omis in deo est.qd̄ caput xp̄i tenuest. vt aplūs manifestat. **I**n illo virtus obscura.in hoc celata diuinitas. **S**anson iter faciens.leonē manibz enecauit

**E**t dñs 7 saluator noster p̄ suscepit corporis sacrū leo nem extēs in cruce manibz interemit. **S**anson de ore leonis fanuz mellis abstraxit. **D**ns de fancibz dyaboli plebem suā qd̄ sibi p̄ fidē facta est dulcis erupuit. **S**anson p̄plm: isabeliticuz debellatis hostibz salvanuit. dñs extinctis demonyz p̄plm suū de morte p̄petua liberavit. **S**anson obseratis portis claudit in ciuitate. dñs obsignato claudit in monumento. **S**anson fractis se ris subtractisq̄ portis securus enadit. dñs ruptis infetti obi cibo.aptoq̄ sepulchro recepto corpe a morte liber egredit. **P**ostremo sanson moriens inimicos suis cōcussis edificis ruina cōprimit. dñs etiā cum mori dignatus est nō vna domo sed toto mundo cōcussis dyabolum cum suis angelis vniuersis extinxit. 7 vt di. **D**pi. xp̄s d̄i nazareus a merito.i.sanctus sine mundus qd̄ p̄ctū nō fecit. **N**azarenus hō d̄i a ciuitate nazareth. qd̄ peccati nō fecit. vide in sanson.

**N**azareth nazarenus.in nazarenus exponit.

## R ante E

**N**ea fm qd̄ dat rōnem orationis interrogative est coniunctio enclētica. vt vtrum ne. **N**am si oratio nō est interrogativa nō est enclētica. vt vide ne feceris. 7 hoc in nuere vide p̄fīcianus. qui di.in.xvj.lib.ne postposita est coniunctio.preposita vero est aduerbiū. **E**t scias qd̄ ne non cōponit cum verbo.qd̄ nulla coniunctio cōponit cum verbo nec etiā cum noīe nisi si et ne. vt si quis nequis.

**N**ea greci dicunt nouem.

**N**eapolis.a nea quod est nouem. 7 polis quod est ciuitas componitur hec neapolis lis.ciuitas quedam que sub se nouē alias ciuitates h̄z. vel neapolis cōponit a neos qd̄ est nouū. 7 polis ciuitas.inde neapolis.i.nona

## De litera

civitas. unde neapolitanus na. nū. Et hic neapolitan⁹  
ni. dominus vel episcopus illius civitatis. et cor. penul.  
neapolis. vide in metropolis.

Nebel uter interptat.

Nebulus budis. fe. ge. est pellis lincis vel cervi.  
Nebula. a nubes dicit hec nebula le. Exalat em̄ val-  
les bimide nebulas que sursum ascendentes nubes sunt  
Sunt em̄ prie nubes celi. nebulae terre. et circa terrā vel  
dicit nebula a nubo. q̄ cooptat terrā. Et inde nebula  
sunt. sum. i. obscur⁹ q̄si nebula plen⁹. vide i. ros.

Nebula. a nebula teriuat h̄ nebula lonis. i. leccator.  
q̄ van⁹ est vt nebula et cito vanescit.

Nebulosus sa. sum. in nebula vide.

Necidum. i. nō dū. nō adbuc vulgarit̄ nō statim dicit.

Necessarius ria. riū. in necesse vide.

Necessus. a necto tis. dicit h̄ necesse indeclinabile. i. in-  
cuitabile q̄d aliter cē nō pōt. et dī necesse a necto. quia  
nexū est et firmū. nec dissoluti pōt. Itē necesse est. i. vtile  
vt necesse est orare deū. q̄ aut dī necesse q̄si nō cessans  
est. etymo. est. et scribit̄ p̄ vnū c. corripit em̄ pmā. vnd  
Dñd. epi. Et culpēt alij tibi me laudare necesse est. et  
hinc necessari⁹ ria. riū. i. inceutabil⁹ v̄l v̄tilis. et h̄ necessa-  
rius. i. amic⁹. domestic⁹. quotidian⁹. q̄si a quo nō ē ces-  
sandū. et pponit Per necessari⁹. Necessari⁹ ambo p̄  
valde necessari⁹. Inuenit etiā h̄ necessariū p̄ inceutabili-  
bus vel v̄tili positū substātine. et ponit necessario et ne-  
cessarie p̄ necessarie adverbialiter.

Necessitas. a necesse dicit h̄ necessitas tatis. Et h̄ ne-  
cessitudo. et differunt q̄ necessitas aliqd fieri cogit. H̄  
necessitudo. i. amicitia. dilectio. affect⁹. affinitas. p̄pin-  
quitas vel vinculū p̄pinq̄tatis. vt vxor vel filius. Sed  
hec p̄pinq̄tas apud antores sepe p̄fundit. Et hinc ne-  
cessitudinari⁹ ria. riū. Hic no p̄ triplex ē necessitas. s.  
absoluta sicut necessariū est deū esse v̄l triangulū habē-  
tres angulos. Alia necessitas est ex cā efficiētē q̄ dī ne-  
cessitas coactiōis. Tercia ē necessitas ex suppositiōe fi-  
nis. et h̄ est duplex. q̄r uno modo dicit necessariū sine  
quo aliquid non pōt p̄seruari in esse sicut nutrimentū  
alicui. Alio mō sine quo nō potest haberi qd̄ p̄tinet ad  
bene esse. sicut equus dicit necessari⁹ ambulare volēti  
et medicina ad hoc q̄ homo sane viuat. Et scias q̄ ho-  
mī p̄mis duob⁹ modis nō dicit aliquid sacramentū  
necessitatis sed tercia necessitate. quedā quidē q̄stum  
ad primum modū sū illā. s. sine quib⁹ nō pōt homo i sp̄i  
rituali vita viuere. sicut est baptism⁹ et penitētia q̄dāz  
aut et sine quib⁹ nō pōt cōsequi aliquē effectū qui ē ad  
bene esse sp̄ualis vite et hoc mō p̄firmatio et alia omnia  
sacramēta sunt necessaria. Ut rūtamē p̄temptus bui⁹  
et cuiuslibet sacramenti est periculosus. vide in sacra-  
mentū.

Necessitudo. in necessitas est.

Necis. a neco as. dicit hec necis. i. mors sed ntūs  
nō est in v̄su quē tñ ambro. sup̄ egisippū posuit dicens  
Et enī necis mortuoz plurima. Itez cicero p̄ mulione.  
Insidiatori ḥo latroni q̄ pōt inferri iusta necis. Et indi-  
semicis p̄ p̄positionē. et cor. ne.

Neco cas. caui. vel necui. necatū vel nectū. i. occidere.  
Sed necam ferro pimi. necui alia vi. unde necat⁹ fer-  
ro. sed nectus alia vi p̄emptus. Neco cōponit Eneco  
as. cani. vel cui. i. valde necare vel ext̄. Interneco cas.  
Perneco cas. i. pfecte necare. Neco et omnia eius cō-  
posita sunt actiua. et faciūt p̄teritū in caui. vel in cui. et  
sup̄. in catū. vel nectū. et cor. banc syllabā ne. vñ quidaž  
aneo dic aui. ferro necui reliq̄ vi. Et thobias. Hanc  
afflige sanet. huic famulare necat.

Nectar. a necto tis. teriuat h̄ nectar taris. i. dulcis li-  
quor. vñ p̄gmetatus. q̄r nectar linguas bibentū vel  
q̄nectit et allicit mētes bibentū. Et inde nectare⁹ res-  
ta. Christian⁹ autē videt velle q̄ sit sp̄ē p̄matine cum  
cooptiat penl. ḡt. dicit. n. in. vi. li. Nentra in gr. si de-

## D ante E

rinata sunt p̄ducūt a. in obliquis casib⁹ vel lupa h̄ lapa  
nar naris. a calce h̄ calcar caris. cū ḡ nectaris cooptiae  
penl. gr̄nō videt q̄ sit deriuatiū h̄m p̄st. lic̄ bug. di-  
cat q̄ nectar tenuet a necto tis. vt dictū est vñ lucan⁹  
H̄tipant et dulci distentat nectar cellas. Si autē vis  
sequi bug. dic q̄ nectar taris. est deriuatiū. et excipia-  
tur a regula.

Necto tis. xi. vel nexni nexū. i. ligare. adiungere vel inse-  
tere vel nodare. qd̄ etiā faceret nectū nisi esset differē-  
tia huins ḥbi neco cas. necui ctū. unde hec nexio onis.  
Necto pponit annecto ct̄. Cōnecto tis. Innecto tis.  
Subnecto tis. Et ē necto actiū cū omib⁹ suis p̄posi-  
tis. et faciūt p̄teritū in xi. et qñq̄ in xii. sed cōnecto ctis.  
pprie facit cōnexui. et supinū cōnexū.

Necula le. i. parua nex. i. mors. et diminutiū de nex-  
cis. lic̄ nex nō sit in v̄su.

Neemias cōsolatoz. sicut besdras interptat̄ adiutori.  
Quodam em̄ p̄slagio futuri nomia ista consortiti sunt  
Fuerūt em̄ ad adiutoriū et consolationē omni illi p̄plo  
redeūti ad patriā. Nā et templū dñi reedificauerūt. et  
muroz et turrū opus ip̄i restaurauerūt.

Nefandus da. dum. a ne et fandus cōponit et expo-  
nitur in fandus.

Nefarius. far pponit cū ne et dicit nefarius ria. riū.  
id est. nō dign⁹ farze quo cibi genere vita hoīm primo  
sustērabat. v̄l nefari⁹. i. nefand⁹. nec dicēdus a ne et for-  
fas. v̄l nefari⁹. i. scelest⁹ a nefas.

Nefas. a ne et fas pponit h̄ nefas indeclinabile. q̄si nō  
fas. i. illicitū. vñ et qñq̄ ponit p̄ scelere. q̄r illicitū ē. vñ  
nefarious ria. riū. i. scelestus. et cor. pmā nefas. et pōt scri-  
bi nefas p̄ f. vel p̄ ph. nephaz.

Nefrendiciū cij. in nefrendus est.

Nefrendinū. in nefrendus vide.

Nefrendus. frēdeo des. pponit cū ne. et dicit h̄ nefre-  
dus di. porcus domesticus carē testiculis. sic dictus. q̄r  
non frendet tentibus. Hic alio nomine dicit maialis  
qui et cūtū dicit natus ex ap̄o silvestri et domestica  
porca. Et hinc hic et bee nefredis dis. porculus v̄l por-  
cula adbuc lactens. q̄r nihil frendeat. i. nihil tentibus  
cōcutiat et cōminuat. Et eadē rōne nefredis dicit in-  
fans quasi nō tentib⁹ frendēa. i. nō tentib⁹ aliqd cōcu-  
tēns vel cōminuens. Et a nefredus v̄l nefredis dī ne-  
frēdinus na. nū. et nefredicūs cia. cū. vt nefredina ca-  
ro et nefredinū ferculū. et inde h̄ nefrendicū cij. i. annu-  
ale tributū qd̄ rustici suis dñis circa nativitatē v̄l alio  
tempore anni solent afferre. et etiā qd̄ parni discipli-  
suis doctorib⁹ aportant. dūtaxat sit carneū. s. porcell⁹  
vel huinsmodi.

Nefresis. nefresim dicit greci renes. Un̄ hec nefresis  
quidā morbi. s. dolor renū. a renū angore dictus. et bic  
nefreticus ca. cū. p̄. cor. qui talem dolorem patit. Et  
cor. nefresis penl. vñ macer de virib⁹ herbaz. Inde ne-  
freticis exiliū sumere iussit.

Negatiūcula le. di. parua negatio.

Negligo. Legō pponit cū nec et dicit negligo gis. xi.  
ctū. abiecta c. assumpta g. p̄ adiectionē. si em̄ mutaret  
c. in g. oportet q̄ g. esset de p̄cedētī syllaba qd̄ esse nō  
pōt. Et est negligere. contemnere. derelinquere. quasi  
nō legere. vel quasi nō eligere unde negligētis. om.  
ge. quasi nō legens vel quasi nō eligens. Et scias q̄ cō-  
iunctio nō cōponit cum ḥbo. unde negligo nō potest  
cōponi a ne cōiunctio. et lego. sed componit a nec ad-  
uer. sisto aut̄. simplex est.

Nego gas. gam. gare. i. qd̄ ob̄jcit nō cōcedere vel nō  
esse verū. p̄cedere. p̄tradicere. vñ h̄ negator oris. et hec  
negatio is. et negatiūua. nū. qd̄ negat. q̄ aut dī nega-  
re. quasi nō agere vel agere nō. i. ducere v̄l dicere bāc  
pticulā nō etymo. est. Pego cōponit cū ab. et cū de. et  
dicit abnego gas. Denego gas. i. valde negare. Ne-  
go et cij cōposita sunt actiua. et cor. banc syllabā ne. vñ

kk

## ¶ De litera

qnidā. Inficit intingēs qui denegat inficiat.  
Legocita te. cōis ge. penl. pdu. i. negotiator. institor  
opifex. mercenari. et deriuat a negocī.

**N**egociū. Nego vel negans componit cum ociū. et  
dicit hoc negocī q̄. id est mercatus vel actus alicui  
rei cui contrarium est ociū. et dicit hoc negocī quasi ne  
gans ociū vel negocī q̄ si nec ociū. i. line ocio. modo  
etia negocī signat actionē per modū cause q̄ est iur  
giū litis. Est ergo negocī in causis. negotiatio in cō  
mercijs. vbi aliquid dat ut maiora q̄s luctet. et inde h  
negocioli li. dimi. et negotiosus sa. sum. i. vtilis vel ple  
nus negocio. et rebo agendis intēt. Et p̄pat vñ nego  
ciose suis. sime. aduerbiū et h̄ negociositas tatis. Et ne  
gocior aris. i. mercari verbū deponēs.

**N**emāceps. Nanceps p̄ponit cū ne. et dicit hic nemā  
ceps pis. i. emāceps. ex ne et māceps. vt dixi. quasi q̄ iaz  
nō est māceps. Et a manceps et nemāceps dicunt mācipi  
et nemācipi. nomia indeclinabilia et omnis ge. vel hm  
p̄stianū potius sūt datiu p̄dictoꝝ nominū figuratine  
p̄uncti cū quolibet genere. et cū vtricꝝ numero. et cum  
quolibet casu intrālitue. vel sit p̄positū mancipi a ma  
nu et capio q̄d componit cū ne. et dicit nemācipi. et sunt  
nomia indeclinabilia. et oīs ge. Resmācipi dicit que cū  
alienat. i. que cum a potestate rēdetis trāsit i potesta  
tē emētis mancipi p̄t vt equi. Sed resmācipi di  
citur que cum p̄missō modo alienatur mancipi non  
potest. vt ager.

Nemo sine sit ex nō et homo p̄positū ut quibnsdā vi  
det sine nō ge. est p̄munis. et o. mutato in i. et addita nis  
hit neminis genitiuns. et dicit nō soluz de hominib. sed  
etiam de dīs.

**N**emus. A numē deriuat hoc nemus nemoris. i. silua  
quasi numus. a numinib. ibi sacratis et cultis. vnde ne  
morosus sa. sum. et binc nemorose suis. sime. aduerbiū.  
et binc nemorositas tatis. et cor. ne. vñ. v̄rlus. Donat li  
gna. nemus q̄ corde numie nemus.

**N**enia nie. est funebris cant. s. cātilena q̄ fit sup mort  
tuū. Et ponit q̄nq̄ p̄ cātilena pueror. q̄ pueror est  
flore et facile mouēt ad fletū. Itē nenie dicunt viles et  
vane fabule. vñ biero. in. plogo pentbateuci. Et hybe  
ras nenia libris autētīcīs p̄ferūt. Hyberas nenia ap  
pellat fabulas ab hyberis. i. hispanis inuētas. vel apud  
eos vulgatas. et h̄ oportet q̄ vana et fabulosa et erro  
nea p̄ferūt autētīcīs libris. Juxta illud apli. Et a veri  
pate quidē anditū querēt. ad fabulas aut̄ querēt. et  
pdu. penl. hyberas. et a nenia deriuat neniō aris. i. va  
na loqui. vel cātilena sup mortuū facere vel lamētari.  
Itē vt quidā dicūt nenia d̄ cātilena q̄ fit sup mortuo  
vel sup cūnis pueror ut dormiat. Itē nenie fabule vi  
les. Itē nenie. i. nuge vñ x̄sus. Nenia nutricis dictus  
q̄si cant inanis. Quē canit infanti somnū sic regat illi  
Itē in grecis. dicit. Nenia sunt nuge funebria carmia  
nene. Dicit nene. q̄ nenie nō potuit in x̄su pon. Et  
est nenia nomē onomatopeiū vel ficticiū. q̄si fictū a so  
no. ut ne ne ne. Et maxime q̄stum ad cātilenā. q̄ fit sup  
cūnis pueror p̄t nenia dici nomē ficticiū.

Nenior aris. in nenia est.

**N**eones neuī netū nere. i. filare. q̄ quādā ductionē fi  
lin a colo trabere. Et p̄po. Herneo nes. Et est neutrū  
neo cū omib. suis p̄positis. et hm p̄sti. debuit facere neo  
nes nui. eo mutata in ui. diuisas. vñ dicit p̄sti. in. viij. li.  
Lū oia x̄ba secūde p̄iugatiōis in eo desinētia in ui. di  
uisas faciūt p̄teritū pfectū. ut teneo nui. sed differētie  
cans maneo manli facit. ne si dicereſ manui. dtūs de  
manus putareſ esse. Et neo facit neuī ne si nui dicereſ  
mus a nuo esse videreſ. Itē in nono libro dicit. Neni  
in ui. termiantū seruat regulā in supino. querētē ui. in  
tū. ut neuī netū. vide i nuo. et i maneo.

**N**eomenia. Neos p̄po. cū mene q̄d est luna. et dicitur  
bec neomenia nie. quoddā festū indeoꝝ. q̄d faciunt in

## ¶ ante E

nouilunio. vnd 2 neomenia dicit quasi noua luna. vel  
nouilunū. vel neomenia sonat innonatio lune. et q̄ iu  
dei in legitimis suis lunatiōes p̄ mēsib. habebāt ex le  
ge. ideo diē noue lune vocabāt kalēdas legales. et erat  
dies solēnis apud eos. Et scias q̄ septē solēnitates le  
gales erāt sc̄. Sabbatū. Neomenia. Phase. Pētbe  
costes. Festū. clāgoris. Festū. ppiciatiōis. Scenophe  
gia. Et graual vltima de neomenia hm quorūdā v̄slū.  
Unde in aurō etiam in v̄slū cor. Martis mēse fre  
quēs neomenia preit. Potest etiam p̄duci sicut maria  
Alias festiuitates adiecerūt his hebrei propter varios  
eventus sicut est encenia. et furim. id est festum bester.  
Sed non dicunt legales. id est lege institute. vide etiā  
in phase.

**N**eophicus. Neos p̄po. cū phicos q̄d est fides. et dici  
tur hic neophicus ci. grece. i. nonellus. nonicius. rūdis.  
fidelis. vñ nūp renatus. vel cōponit a neos et phico q̄d  
est quero quasi nouus quesitor. qui em qd fidem nūp  
quersus est. de fide querere solet.

**N**eos grece nouū latine. et acutū in fine.  
**N**eotericus. a neos dicit neotericus ca. cu. penl. coz.  
Neoterici aut̄ dicunt homies buins tpis nouic̄ recē  
tes vel cōmunes.

**N**epa pe. fe. ge. quidā serpens. qui natos suos p̄sumit  
excepto eo q̄ in do:so eius in sedent vñ ibeserit. postea  
ip̄e qui seruat est cōsumit patrē. et dicit a nepa. quasi  
necans part. i. necās filios. q̄ necat patrē. et binc ē tra  
ctum q̄ homīs qui bona parenti per luxuriā p̄sumit  
nepotes dicunt. i. luxuriosi et p̄digi.

**N**ephī. id purificatio.  
**N**epos. a nascor. scēris. dicit hic nepos potis. vnde et  
dicit nepos q̄si natus post. s. post filium. et est etymol.  
vnde nepotulus li. di. et nepos potis. parvū virgultū.  
q̄ de pomo quasi de filio nascit. **N**epos p̄po. hic pro.  
nepos filius nepotis. quasi p̄pe nepotē. Hic abnepos  
filius p̄nepotis quia abiungit a nepote. hic adnepos.  
fili abnepotis. **T**rinepos fili. adnepotis quasi tetranc  
pos. i. quartē post nepotē. Idē oīdo 7 p̄positio est in h  
nomie neptis. s. **P**roneptis. Abneptis. Adneptis. **T**ri  
neptis. Itē nepos dicit luxuriosus. et tunc est cōis ge.  
et deriuat a nepa. vide in nepa. et cor. ne.

**N**epotatio onis. id est luxuria. a nepos quod ē luxu  
riosus dicitur.

**N**eptis. a nepos dicit h̄ neptis. vnd 2 bēc neptis la  
te. di. Et p̄po. neptis. p̄neptis. Abneptis. vide i nepos  
Neptun. nubes p̄ponit cū tono nas. et dicit h̄ neptu  
nusni. de maris. vel i p̄mare. et dicit sic q̄si nube to  
nans. Mare em̄ vaporat̄ elevat̄ nubes facit. et con  
traria vētoꝝ pulsū tonitrua creat. vel deriuat neptu  
nus a nubo bis. q̄; nubit et tegit terrā. q̄ aut̄ dicit neptu  
nus quasi nubes terrā. etymo. est. vñ neptuni nia. niū.  
et p̄ducit penl. neptun.

**N**eqnā. a nequo quis. deriuat nequam om. ge. et in  
declinabile. id est malus. Sed malus ut dicunt natu  
raliter. nequam x̄o qui nequit se cōtinere a sceleribus  
Itē nequā d̄ luxurios. q̄ incōtēs est. Et p̄pat ne  
quā nequiero neq̄ssim. vñ neq̄ter nequi simē. aduer.  
et h̄ neq̄cia cie. i. malicia et luxuria. vñ quidā. Neq̄cia ē q̄  
te nō sinit eē senē. vñ neq̄ciola le. diminutiū.

**N**equo. ex nō et queo p̄ponit neq̄o neq̄s qui q̄tū. pe  
nul. cor. in sup. et idē neq̄o q̄d nō neq̄o. i. nō possū. Et  
scias q̄ neq̄o nō p̄t p̄poni ex ne et queo. q̄; nlla p̄iunctio  
p̄ponit cū verbo. Itē cū nō tria tñ x̄ba p̄ponit s. ne  
queo nescio nolo. et cor. ne. vnde esopus. Tempore te  
leri gratia firma nequit.

**N**equis. ex ne et q̄s p̄ponit neq̄s nequa neqd vñ neqd  
et d̄ neq̄s q̄i nō aliq̄s. Et mutat ac diptongi et femio  
ge. in singulari. et in neutro ge. in psali in a. et dicim⁹ i sin  
gulari neq̄s neq̄. et in psali nequi neque neq̄. de hoc tñ  
pleni⁹ dixi in tercia p̄te v̄bi eḡ de figura p̄posita noīs.

## I De litera

in ea de syllabīcīs adiectiōibꝫ.  
Nequito. a ne quā teriuat nequito tas. neutrū. et ne-  
quito taris. deponētale. id est nequā esse v̄l potius ne-  
quiter agere. et corripit qui.  
Nereis nereidis semi. ge. nymphā marina fīm **Pap.**  
et cor. penl. tam nī q̄ ḡt̄. vide i nereus.  
Nereus rei. mas. ge. dī deus maris. et ponit p̄ ipo ma-  
ri. et interptat mot̄. q̄z mare sp̄ est i motu. vñ h̄ nereis  
bū nereidis nymphā marina. q̄si nerei filia. et h̄ neri-  
na ne. et h̄ neriinis nīs. dī filia nerei. fīm hug.  
Nernice<sup>2</sup>. a nerus dī nernice<sup>2</sup> cea. cēu. i. de neruō et n̄s  
vñ in libro iudi. xvij. Si septē nerniceis funibꝫ ligatus  
fuerō. vel fīm alia l̄ram nernicis. et tūc ē ablatiū<sup>2</sup> p̄alīs  
de nernice<sup>2</sup> ca. cū. qd̄ idē est qd̄ nernice<sup>2</sup>. Et cor. penl.  
tam nernice<sup>2</sup> q̄z nernice<sup>2</sup>. et dī a neruō.  
Nernice<sup>2</sup> ca. cū. in nernice<sup>2</sup> vide.  
Neruō nas. in neruō est.  
Neruō nī. est vinculū mēbroꝫ dictus a greco. Greci  
em neruōs neur vocant. vel neruō dī quasi in heruō ab  
inherēto. q̄t eo artuō p̄nūctiōes sibi inuitēt̄ inheritance.  
vñ bic nernul<sup>2</sup> li. dum. Et neruōsus sa. sum. i. plen<sup>2</sup> ner  
uōs vel fortis. Et qñq̄ sic dī sup̄b. Et p̄p̄t. vñd̄ ner  
uōs sīs. sime. aduer. et h̄ nernositas tatis. et neruōsus  
ta. tū. Et neruōlosus sa. sum. idē qd̄ neruōsus. Itē ner  
uōs p̄onit p̄ ipo quodā pedū tornēto. vñ in Job.  
Postulisti in neruō pedē meū. Itē a neruō teriuat ner  
uō nas. i. nernis p̄iūgere. vel neruōs alicui dare. Et cō  
ponit. Denero as. i. dissolute. debilitare v̄l valde ner  
uōre. Itē enero nas. Neruō nernas actiū ē cuō oībꝫ  
sīs p̄positis.  
Nescio scis scini scitū. p̄ponit ex nō et scio scis vide in  
nō et dī nescire q̄si nō scire. i. ignorare. et nesci<sup>2</sup> cia. cū.  
et nesciētis. om. ge. et a dī nesciētia addita a. format  
bec nesciētia tie. et differt ab ignorātia. sic dīx in igno  
rantia ignorātie.  
Nestoriani quidā heretici dicti sūt a nestorio ep̄o cō  
stantinopolitano qui beatā virginē nō dei sed homīs  
tantummodo genitricē assentit. vt aliam p̄sonam carnis  
olīa faceret deitatis. nec vnum xp̄m in verbo dei et car  
ne creditit. sed se patim et se iunctim alterū filium dei.  
alterū filiū homīs pdicanit.  
Netus. a neo nes neuī netū. dicit net<sup>2</sup> ta. tū. i. filatus et  
vinc netus tus tui. i. filamēt. vnde martialis capella ex  
candētis bissi netibꝫ ludebant.  
Neuī nī. neuīt. neuīt est p̄teritū de neō nes.  
Neuma matis. ge. neu. et h̄ neuma me. i. vocum emissio  
modulatio et h̄inc neumaticus ca. cū. i. modulator. dul  
cis et suavis et p̄sonās. et ē viciū scriptor̄ cū inuenit pneu  
ma ut p̄scribat p. et est ibi barbarism<sup>2</sup>. q̄r. viciose addit  
illa l̄ra ibi. et cor. penl. ḡt̄ in tercia declinatiōe. vñ in au  
rora. Christ<sup>2</sup> mōs vite cū sancti neumatis signe.  
Neumatic<sup>2</sup> ca. cū. penl. cor. in neuma vide.  
Neuter. ab vter p̄ p̄ositione dī neuter tra. tū. ḡt̄o  
neutri<sup>2</sup>. i. nec iste nec ille. i. nullus. et scias q̄ antiqui di  
cebant neuter tra. tū. genitivo neutri tre. tri. dīo neut  
ro. tre. tro. vnde adhuc dicimus. Cui<sup>2</sup> generis neutri  
est. neutri hic casus ḡt̄.  
Neuterpassiu<sup>2</sup> ua. uū. et neutropassiu<sup>2</sup> ua. uū. a neuter  
vel neutro et passiu<sup>2</sup> ua. uū. p̄ponit. Neutropassiu<sup>2</sup> ua.  
basit q̄nq̄. H̄z neutrapassiu<sup>2</sup> sūt q̄tuor. sic dīx i. cia  
pte i tractatu de v̄bis vbi eḡi de generibꝫ v̄boꝫ.  
Neutrobi. neuter p̄ponit cū ibi et dicit neutrobi. i. in  
neutra pte. s. in neutro loco. qd̄ etiā dicit neutrobiq̄.  
Plant<sup>2</sup>. Neutrobiq̄ habeo stabile stabulū.  
Neutropassiu<sup>2</sup> ua. uū. et declinat ex pte finis cum com  
ponat ex obliquo et nominativo qui ponit in fine. de h̄  
etiā vide in neuterpassiu<sup>2</sup>.  
Neuul<sup>2</sup> li. dimi. paru<sup>2</sup> neu<sup>2</sup>.  
Neu<sup>2</sup> ui. ma<sup>2</sup>. ge. i. macula que nascit i corpore homīs et  
q̄nq̄ ponit p culpa vel offensa. vñ bic neuul<sup>2</sup> li. dimi.

## II ante III

vñ nenoſuſsa. sum. i. plen<sup>2</sup> neuis. vñ nenoſe ſuſ ſime.  
aduerbiū. et hec nenoſitas tatis. Bernhar. in can. ser  
mone. lxxj. dīc. Si in p̄ſciētia neu<sup>2</sup> fuerit. nec qd̄ ex ea  
p̄dierit carebit neno.  
Ner cis. i. mora. h̄ nēs nō ē in vſu. vide i nēcis.  
Neribilis. a necto ctis. dī h̄ et h̄ neribilis et h̄ bile. qd̄ et  
h̄c et h̄ nerilis et h̄ nexe inuenit. et est neribilis vel nerilis  
qd̄ p̄t necti. vel q̄ multis neribꝫ est nerilis. vt retbe. et  
hinc neribilis vel neriliter aduer.  
Nerilis le. penl. cor. in neribilis expōnit.  
Nerum aduer. i. p̄nūctim. a necto ctis dicit.  
Nero. A necto ctis dī nexo ris. xii. tū. i. nectere et nē  
to ras. xii. et deberet facere ſupinū nectū. h̄ facit nectū  
ſicut ſuū ſimpler ſine p̄matiū. ſez necto a quo ter  
iuat et videt eſſe frequētatiū fīm hug. Pr̄ſtian<sup>2</sup> autē  
di. in nono libro. Nero nexas vel nero neptis necto tū  
eius p̄matiū est. Qā quomō a particípio amplexus  
qd̄ ex v̄bo nascit amplexor fit verbum frequētatiū  
amplexor raris. ſic a particípio nexas qd̄ nascit a ver  
bo necto fit frequētatiū nexo nexas. And manifestū  
est q̄ rōnabilis. hoc verbū fīm p̄matiū p̄matiū p̄d  
ſerſ. ſ. nexo nexas. et p̄t p̄aſca ſubdit pr̄ſtian<sup>2</sup>. Nero  
nexas xii. facit nectū qd̄ habet p̄te. et ſup. ſuī p̄mitiū.  
ſez necto is.  
Nero ras. in nexo ris. est.  
Nepis. a necto ctis h̄ nepl̄ xii. xii. vñ nexoſuſ ſa. ſi.  
id est nexo plen<sup>2</sup>. vñ nexoſe aduer. et h̄ nexoſitas tā  
tis. et nexus ſa. xii. mobilis declinat.  

## III ante IV

Nibat<sup>2</sup>. a nine. dī nibat<sup>2</sup> ta. tū. i. ſplēdīd<sup>2</sup>. et hec nibata  
te. aqua ex nubibꝫ vel ex niuibꝫ.  
Nice v̄l nicos grece latine dī victoria vel vīct<sup>2</sup>.  
Nicea. a nice dī h̄ nicea cēc. quedā cītā q̄i victoria  
lis. quā alexāder p̄didit i india post victoriā.  
Nicepolis. a nice victoria et polis cītā cōponit hec  
nicepolis lis. penl. cor. H̄c augu. fecit et a. victoria ſic  
appellauit postq̄ denicit antoniu<sup>2</sup>.  
Diceterium. a nice v̄l nicos dīc h̄c dicteriū rī. et  
dicunt dicteria filateria q̄ gestabāt atlete facta de ſu  
mitatibꝫ arinorū. q̄ a vīctis accepērāt. et ea collo ſuō ſu  
ſpensa gerebat quotiēt vīctores extiterāt. q̄si ſigna vi  
ctorie. et ideo filateria talia in qnibꝫ designabant victo  
rie a victoria dicteria ſunt dicta.  
Nichano<sup>2</sup> oris. p̄p̄iū nōmē de quo dī in aurora. En  
ſe metūt dextrā linguaq̄ nichanoris hostes.  
Nichil. ab bilū. p grano vel medulla pēne dīcebat anti  
quī bilus la. lū. i. vllus aliq̄s. et ab bilus. et nō cōponit  
h̄ nichil li. q̄si nō bilū. i. nō aliq̄d. vel fīm quosdā p̄po  
nit a nō et bilū pēne. Et inde dī nichil li. q̄si etiā nō bilū  
id est nō etiā tantillū quātū et bilū. qd̄ ē q̄si nichil li. et  
q̄si nichil. Et hinc apocopat hoc nichil indeclinabile. et  
syncopat hoc nō ſilī indeclinabile. et ſunt diuersa no  
mina. Et a nichil li dī nichilo las. et cōponit ad nichilo  
las. i. anullare deſtruere ad nichil ſilī redigere. Et ſunt  
actina. Itē nichil li p̄p̄t in neutro genere tū nichili<sup>2</sup>  
nichilissimū. vñ h̄ nichilitas tatis. Et h̄ et h̄ h̄ nichili  
indeclinabile. et p̄t sit ḡt̄ ſi figuratiōe p̄ſtruit cum  
quolibet casu et genere. et cū v̄troq̄ numero intrāſitū  
vt nichili h̄. nichili homīs. nichili homī ū. i. nulli<sup>2</sup> v̄tī  
lītatis vel p̄cīj vel valoirishō. et p̄ p̄ositionē. Nichilifa  
cio cis. et nichilipēdo dis. in eodē ſenu. i. vilipēdere. vel  
nulli<sup>2</sup> p̄cīj extimare. vide etiā i mal<sup>2</sup> la. lū.  
Nichilifacio cis. in nichil vide.  
Nichilipēdo dis. in nichil expōnit.  
Nichilo las. in nichil expōnit.  
Nichilomin<sup>2</sup> aliquī est dīctio cōpōſita. aliquī ſimpler.  
ſicut dīxi ſecūda pte v̄bi eḡi de accētu aduerbiꝫ in  
ca. de p̄positis a min<sup>2</sup>.  
Nichodem<sup>2</sup> mi. penl. p̄du. p̄p̄iū nomē ē cīnīſdā viri  
kk ii

## Delitera

**N**ycito. a nyctus dī nyctito tas. i. vigilo vel palpebias moueo. z inde annycito tas. pponit.

**N**icolaita. dicti sunt quidā heretici a quodā nicolao diacono ecclesie hierosolymarū qui ibi cum stephano z ceteris cōstitut⁹ est a petro qui ppter pulcritudinem relinquens uxorem dixit. vt quicqz vellet uteret ea. postea versa est in stuprum talis cōsuetudo vt innicē cōiugia cōmunicarent.

**N**icolaus. nice qd ē victoria pponit cū laos qd ē popul⁹. et dī hic nicolaus qsi victoria pli. multos em ad fidē puerit. vel dī victoria pli. i. viciorū q popnaria sunt z vilia fm bug. Et grecis⁹ dicit. q laos ē pli mōstrat vere nicola⁹. z nō aspirat nicola⁹.

**N**ycromācia. a mancia qd est diuinatio. z nigros vel poti⁹ nycros qd est mortuū pponit h nycromācia cie. id est diuinatio mortuō vel q fit p mortuū. q busdā incātatiōib⁹ vident mortuū resuscitati diuinare. et ad interrogata r̄ndere. ad qs sūscitādos hūani cadaue⁹ sanguis addit. Nā amare sanguinē dicn̄t temōes. Ideoqz quoties nycromācia fit. crnoz aque miscet. vt calore sanguis facil⁹ puocent. Unde nycromāci⁹ cia. cū. z nycromāti⁹ ca. cū. fm bug. Et scias q vario dic⁹ esse qtuoz genera diuinatiōis. hoc est terrā. aquā. aerē ignē. Hinc geomāci⁹ ydromāci⁹ acromāci⁹ piromāci⁹ dicim⁹. Nota bic versus grecisimi. De terra ē geomācia diuinatio facta. Ast aquam spectat ydromācia. spectat ad ignem. Ac piromācia. sed ciromancia sit tibi palme.

**N**ycros. a nyctos quod est nor teriuas nycros. id est mortuum. vnde componit nycromancia. Et acuitur penultima in prosa.

**N**yctalinicus. in nyctalinis est.

**N**yctalinus. a nyctos qd est nor dicit h nyctalin⁹ ni. id est quedā passio q p diē visus denegat patētib⁹ oculis. et nocturnis irruētib⁹ tenebris reddit. vel ecōuerso die reddit. nocte denegat. vnde nyctalin⁹ ca. cū. qui talem morbi patitur.

**N**yctamen in nyctoz ctaris est.

**N**ycticoz. in nocticoroz est.

**N**yctilius. a nyctos qd est nor dicit nyctilius lia. lium id est nocturnus. z hic nyctilius lij. id est bacbus. quia de nocte ei sacrificabant. vel de nocte potionē vacabant z inebriabant.

**N**ycrimene. a nyctos teriuas hec nyctimene nyctime. nes. id est noctua. z acuis in fine.

**N**yctio ctis. in nycto ctis. vide.

**N**yctitor. a nyctoz ctaris. derinat nyctitor ctaris frēquē. Inuenit etiā in neu. ge. in eodē sensu nycto ctas. z nyctito ctas. i. frēquēter nocte vigilare.

**N**ycto ctis. a nycto ctas. dicit nycto ctis. z nyctio ctis. ctui. nyctitū nyctire. i. glatire. qd prie canū est qd qn̄ bestiarū vestigia insequunt z acute ganiūt. vñ cecili⁹ te quodā cane dicit. Bene nyctit oletqz.

**N**yctoz. a nyctos qd est nor teriuas nyctoz ctaris. id est nocte vigilare. vñ nyctāter adver. i. vigilāter. z hoc nyctamē minis. i. vigilamē. z hic nyctat⁹ ceus. Inuenit etiā in neu. ge. in eodem sensu nycto ctas. Nycto vel nyctoz cōponit. Annyctoz ctaris. vel annycto ctas. Innyctoz ctaris. z innycto ctas.

**N**yctos grece latine dicit nor.

**N**yctus. a nyctoz ctaris dicit hic nyctus ctus. vigilāmē vel mot⁹ palpebriaz.

**N**ideo. a nidus teriuas nideo des. dui. tere. spēdere z est tractū a nido. s. cū pullimatri adueniēti cū quodā alarū aplausu occurrit z tunc prie est nidere. Item nidere. i. redolere. z prie dicit de carne assata. vel dū assatur. Nideo pponit enideo des. id est enitere. Pie video. i. pnitere. Benideo des. id est renitere. Possunt etiam p̄dicta cōposita alterā significationēz implices redolere. Nideo z eius cōposita neutra sunt. z faciunt

## D ante J

pteritū in dui. z carent sup. et pducūt hāc syllabā ni. q in niteo corr. Et ideo antores necessitate metri cogēte sepe ponit nide. p nitere. facio. Nidifico cas. penl. cor. i. nidū facere. z pponit a nid⁹ z Nidor. a nideo des. dicit h nidor. dous. i. odor. z prie assatorum. Nidulus penl. cor. di. id est paru⁹ nids. Job. xxx. In nido tam moriar. Nidus di. auium est. Nigellus. a niger dicit nigell⁹ la. lū. aliquātūlū niger. vñ nigellul⁹ la. lū. aliud dimi. Niger. a nubes derinat niger gra. grū. qsi nubiger. i. nubē z obscuritatē gerēs. qz nō est seren⁹. h fusco opt⁹ z videt esse ppositio. Et p̄p̄at nigror errim⁹. q geminū r. format em a niger addita rim⁹. vñ nigre nigris rime. aduer. Et h nigredo nis. Niger p̄po. Subniger id ē aliquātūlū niger. z cor. ni. z a niger deriuas nigrō gras. nigrū facere. Et pponit. Denigro gras. emigro gras. valde nigrare vel nigredinē auferre. Et ē actuā cū suis ppositis. z pducit hāc syllabā ui. positiōe. h nālit cā cor. z pōt videri i niger q cā cor. vñ i psa cā cor. sp. z a nigrō descēdit nigreō gree. qd pponit denigreō gree. z hinc nigresco scis. z denigresco cis. incho. z cor. ni. naturalit. vñ in aurora. Actio si mala sit omne denigreō gescit op. Itē hora. Hic niger ē hūc tu rōne caueto. Nigreō gres. in niger vide. Nigro gras. in niger vide. Nygromancia in nycromācia est. Nil indecli. in nichil est. Niliac⁹. a nilus dī niliac⁹ ca. cū. p̄tinēs ad nilū vel egyptiac⁹. z nilotic⁹ ca. cū. in eodē sensu. Lucan⁹ in. ix. Regē sub impuro nilotica regna tenēte. Niligene ne. cōis ge. penl. cor. genitus a nilo vel i egypto. Et pponit a nilus z gigno. Nilotic⁹. a nil⁹ dicit h nilotic⁹ tidis. i. egyptiacus. vide in niliac⁹. Nilusli. mas. ge. flui⁹ egypti sic dict⁹ qsi nilion. i. līns trābēs q fecunditatē efficit. vide in ge. vel in gion. Nimbosus in nimbus vide. Nimbūs. a nubes dicit h nimbō bi. i. densitas nubis in tempestate obscura. z nimbī sūt repētine pluviae. h pluvias vocam⁹ lentas z iuges qsi fluvias vel qsi fluentes vñ nimboſus sa. sum. tēpestuosus nubilosus. Et hinc nimbus vetus aq mixt⁹. Itē nimbō ē fasciola trāfueria ex auro insuta i līnteo. qd ē i fronte semiaq. vñ nimboſus sa. sum. vñ nimbat⁹ ta. tum. nimbo ornat⁹. Nimīrū. i. sine dubio pfecto nec mirū fm pap. Nimis vel nimī aduer. quātitatis. i. plus iusto vltra volūtatem. multū vel satis fm pap. z cor. ni. Ouid. de rīme. Que nimis apparet r̄betia. ritat anis. Ponit etiā nimis. p valde vel pfecte. vñ illud danidis. Ego aut hū miliat⁹ sum nimis. i. pfecte vñ valde. vt exponit bern. Nimmer⁹. i. marit⁹ cui⁹ vxor mechaſ z ipē tacer. Nymphā. a nubes dicit h nymphā phe. tēa aqua. z spēalis fontū qz a nubib⁹ aque venire z hūt origine. z dicn̄t nymphā ecedem qz muse nec imerito. Nā aque mot⁹ musam efficit. Itē nymphā dī ipā aqua vñ nymphā dī spōsa i nuptiis sic dicta. p officio lauatiōis. qd etiā ad nomē nubentis alludit. vñ ouid. epi. Niata ferūt nymphis p saluis bona marit⁹. z pponit cū pa qd est iuxta. z dicit hec panympba. Ningidus. a ningō gis. teriuas ningidus da. dū. i. niuens. candid⁹. z cor. gi. Ningō. a nix teriuas ningō gis. xi. i. niuē mittere. z est p̄bū excepte actiōis. z prie h̄z tīm tercias psonas. Nisus. a nitor teris. dī h nisus sus. i. conamē. z nis⁹ sa. sus. p̄ticipiū. h nisus si. p quadā que. q alio noī dī alietus. Et dī nisus a niso rege megarēsū. q in illā aueū fm fabulā mutat⁹ finit. Itē nisi ē p̄nctio. z tūc cor. p̄mā vñ quidā. Non sunt qngz nisi dī dare vulnera nisi.

## **D**elitera

Non est tuta nisi sine niso filia nisi.  
Nisi in nisu vide.

Nitedula. a niteo tes. dī h nitedula le. penl. cor. qddā  
al qsi ignis i nocte lucēs.

Nitella le. fe. ge. paru<sup>2</sup> nitot. 7 dī a niteo tes.

Nitestis. om. ge. picipiū de niteo tes. 7 cor. pīmā. Itē  
est picipiū de nitot teris. 7 tūc pdu. pīmāz. vñ enitens  
renites. 7 pīlia possunt penl. cor. ripe 7 pīducere vīner  
sis respectib. vñ hīsus. Rex byslo renites. alīn<sup>2</sup> sit clu  
ne renites. Itē. Est hīgo renites ad amātiū pība renites  
Niteo tes tui. tere. i. splēdere. lucere. cādere. 7 dī niteo  
qīlinē teneo. 7 ētē. A niteo nitesco scis. incho. Niteo  
pīpīl. eniteo tes. vñ enitesco cl. Pīeniteo tes. vñ  
pīntesco scis. Reniteo tes. vñ renitesco scis. Niteo et  
eins pīposita sunt neutra. 7 faciūt pīteritū in tui. 7 carēt  
supino. 7 coripītū ni. Et vt dī in grecisimo. Hēma ni  
tet sydus fulget. cādelaqz lucet.

Nitidus. a niteo tes. dīcīt nitid<sup>2</sup> da. dū. qsi nitorū da  
tus. 7 compas dīor. dissim<sup>2</sup>. vnde nitide dīns. sime. ad  
terbiū. 7 h nitiditas tatis. 7 nitido das. i. nitidū facere  
7 ē actiū 7 cor. ti.

Nitor teris. nīsus vīl nīsus. i. laborare gradi conari et  
parere. Nā in pītu maxim<sup>2</sup> labor 7 conat<sup>2</sup> ē. et pīrie p  
parere facit nīt. Nitor pīpo. Annitot teri. i. valde nīt  
vel adberere appodiari. Cōnitot teris. sil nīt. Enitot  
teris. i. valde nīt vel pītra nīt vīl adberere appodiari ful  
cire. Permitot teris. i. pīfecte nīt ambulare. Obnitot  
teris. i. obsistere obliuctari pīradicere vīl renuere vīl ob  
nīt. i. circūquaqz nīt ad obsequiū. Renitot teris. resi  
stere reluctari. Subnitot teris. i. subdus nīt appodiari  
vel summisstrare. Nitor 7 ci<sup>2</sup> pīposita sunt depo. et p  
ducūt bāc syllabā ni. Un om̄d. dī. sine titulo. Nītumur  
inuenītū semp cupimūscqz negata. 7 faciūt supinū tam i  
sum qz in pī. hīm vīrāqz significationē simplicis. lic<sup>2</sup> p  
parere frequēt<sup>2</sup> in tū. 7 in sum pī conari inueniat hīm  
bug. Et pīstia. dīcīt. qz nitor facit nīsus. Inuenit etiā  
nītum supinū. Et habet nitor quinqz pīcipia. s. nītēs  
nīsus nīt nīsus nīturus.

Nitor teris. mas. ge. i. splēdoi. 7 pdu. penl. gtī. 7 dīcīt  
anteo tes. 7 cor. pīmā. Sed nitor teris verbū eam p  
ducit. Un versus. Res est pulcta nitor; in quem super  
omnia nitor.

Nītū tri. quedaz spēs terre silis minuto sabinlo cni si  
aqua infundit fumigat. ex qz medicine fūt. 7 sordes ve  
stī 7 corporz lauant. vñ 7 dī vel a nitendo. qz res nīt  
idas facit. vel dī a nitria regione vīl oppido vbi nascit.  
natura eius nō multū distat a sale. hīm emī virtutē salis.  
7 siliter oris in littoribz canescētibz siccitatē hīm bug.  
Pap. hīo dīc. nītū spēs salis ex aqua 7 terra factū in  
tent in egypto. Nītū de aqua sit ex nītio solis calo  
re in palestina. Dīouer. xxv. Acetū in nitor. Itē biere.  
i. Si laueris te nitor.

Nīto uas. nani uare. i. nīngere. a nīte deriuat. et a nī  
uonuasco scis. inchoa. Itē a nīte nīsus sa. sum. nīte  
plenus. Et hic et hec nīnalis et hoc le. et cor. ni. sicut  
nīt nītis.

Nīsus sa. sum. in nītū uas. est.

Nīt. a nubes deriuat hec nīt nīsus. quia a nube venit.  
vñ nītū uea. uenī. Et hic 7 hīm nīnalis 7 hoc le. Et cor.  
ni. nīt nīsus. 7 ab eo veniētia. vt nīnali excepto cōnīeo  
ues. qz pdu. ni. Quidaz dīcīt esse pīpositū a nīo. altī  
xīo a nitor teris. Et vt dī. pīstia. in. vñ. li. vbi agit de ter  
minatiōibz tercē declinatiōis nīt desinat in ix. cor. sup  
ple naturalis. Hīc nota qz materia nīsus ēnubes ca  
lida. Cum emī sol radijs calefacit inferiora elemēta. ele  
uat ex eis vaporē in quo ē vis caloris. qz calor etiā secū  
multū induxit de aerea substātia. qui postea elenatus  
ad locū frigidū inspissat in nubē. 7 frigidū locū incipit  
expellere calidū. Et si frigus istud ē excellēs. aut expel  
-

## **D** ante **D**

lit subito calidū ante pīersionē nubis in aquā. aut ex  
pellit nō subito. Et si quidē subito expellit tunc fit ou  
ra cōgelatio ex illa sicut prīna. si autēz nō subito erit.  
tūc calidū aereū nō forte tpatū qz cōgelationē impe  
dire nō pōt remittere in effectū maximi frigoris qz effe  
ctus est indurare cōgelatum. Et ideo nīx cadit mollis  
manibz cōpressibilis defacili. Et hoc etiā patz qz ma  
teria pīma humida pīmissioni. s. rōis 7 prīna 7 nīna  
sit vna. nō tñ imēdiata materia est vna. qz pīma ma  
teria nīus est nubes 7 prīna. pīma materia ē vapo.  
Similē pīma materia nīus ēnubes calida multū in  
sua elenatiō habēs de aereo introducto in materiā. p  
calidū elevans vaporē. vñ facta est. eo qz nō habet ma  
teriā pluiae qz est nubes frigida. nec materiā rōis que  
est vaporē tpatū 7 subtilis. Differt autē a materia grā  
dinis. qz nubes que est materia grandinis ēnubes cali  
dissima a qua totū simul egredit calidū. sed a nubē nī  
us egredit paulatim. Et pīterea sciēdū qz vaporē nī  
us multū hīz de terrestri admixto. 7 ideo ē de vaporibz  
qui ex aqua in terra currētibz elevat. Cui<sup>2</sup> signū ē qz  
aqua nīus liquefacta nō est pura. 7 qz frequēter sordi  
dant manus qz lauant nīue liquefacta. Et ideo aque  
nīu sresolute secūdant multū terras. 7 faciunt crescere  
semīa. qz calidū paulatim egreditē tēperat in eis frigi  
ditatem. 7 sunt bone cōmixtīōis cum aereo 7 terrestri.  
Duo autēz signū pīt habere vulgus aduētus nīus in  
primo. Cū emī aer turbidus ē clara turbatiōe ad albe  
dine in suōioribz aeris declinātē signū accipit vulg<sup>2</sup>. qz  
illa nubes que tūc turbat serenitatē aeris ē nubes nīus  
quia nubes pluiae esset obscura 7 māgis spissa 7 mag  
set trahens ad vñlocū aeris. cū nubes nīus multū ha  
beat imēxtū de aereo. 7 ideo alba 7 sic pīoccupata frigo  
re ante multā spissatiōē suam. spargit pī aerē. et ideo  
vīsus diffundit in ipa. Aliud autē signū est qz cū sentī  
aer calefieri aliquātūlū pōt visionē talis nubis in hy  
eme tunc pīosticat in pīximo nītē debere venire. Cui<sup>2</sup>  
cansa ē qz iam calidū nīus cū aereo inducto paulatim  
incipit expelli a nube. 7 hī est cū iam incipit cōgelari pī  
qz pīmē sequit desēsus nīus. Ex his patz qzre cum  
nīgit vīcīqz obscurū est celū alba quadā obscuritatē.  
hīc pluit ē obscurū nigra obscuritatē. et nō vīcīqz nīs  
raro. qz s. nubes nīus nīsa ē sparsa 7 diuariata. pluviōsa  
autē pītracta ē 7 qz ad aquā redacta. 7 iō minore locum  
occupat qz nīus nīsa. vide etiā i prīna 7 rōis.  
Nīsus. a nitor teris. deriuat hīm nīsus. i. pītū vīl co  
natus. Itē mobilitē nīsus xa. xii. pīcipiū.

## **D** ante **D**

No nas nāui nare. natū. 7 pīponit cū ad 7 dī anno nas  
mutato d. in n. Et cū in 7 dī Inno nas. i. int<sup>2</sup> nare. Itē  
cū trās 7 dī trano nas. No ē nen. cū oībī suis pīpositis.  
Nobilis. Annotabilis pī syncopā deriuat hīm nobilis  
7 hīle. Et dī nobilis qzli notabilis. qz facile notat. s. cni<sup>2</sup>  
nomē 7 gen<sup>2</sup> cognoscit pīclar<sup>2</sup>. qz autē dī nobilis qzli nō  
vīlis ety. 7 pīpat bilio. līssim<sup>2</sup>. vñ nobilitē līus līssime.  
aduer. 7 hī nobilitas tatis. Nobilis pīponit ignobilis.

Et scias qz Crib. sup illad math. c. iij. Et ne vēlitis  
dicere intra vos patrē habem<sup>2</sup> abīa sic dīcīt. Quid  
pīdest ei quē mores so. didāt generatio clara. Aut qd  
nocet illi generatio vīlis quē mores adōrnāt. Quid pī  
fuit cham qz fuit noe fil<sup>2</sup>. Aurū de terra nascit hī nō est  
terra. 7 aurū eligit. sed fra pītēt. 7 stāgnū de argento  
egredit. hī nō ē argētū. hī argētū seruat. stāgnū autē fo  
ras expellit. Heli<sup>2</sup> ē degenerē clar fieri qz de claro ge  
nere pīceptiblē nasci. vide i cleric<sup>2</sup> 7 in ordo.  
Nobilito. a nobilis dī nobilito tas. nobilē face hōne  
stare. 7 nobilitare. i. more nobilī se hīe. nobiles imita  
ti. 7 pīponit denobilito tas. i. valde nobilitare vel de sit  
pīatuū vīl vīrāqz significationē sui simplicis. Deno  
bilitare. i. deo; sum a nobilitate statuere. s. vituperare.  
kk iij

## T De litera

de honestare. et denobilitare. degenerare. nō more nobis  
hū se hic. Nobilito in pma significatiōe cū suis cōpo-  
sitū ē actinū. in secūda ē neu. et cor. li. **Un** **E**sop<sup>9</sup>. No-  
bilitat viles frons generosa dapes.  
**N**oceo ces. cui. cū. i. offendere. vñ nocu<sup>9</sup> cua. cū. et  
nocu<sup>9</sup> ua. uū. i. nocēs vel cui nocet. **I**tē a noceo nocēs  
nomē. et p̄p̄al n̄o. sim<sup>9</sup>. vñ nocēter tuis simē. aduer. et  
h̄ nocētia tie. **E**t p̄ponit innocēs q̄si nō nocēs. **E**t cō-  
parat. vñ inocēter tuis. tissime. aduer. **E**t h̄ innocētia.  
**N**oceo p̄ponit p̄noceo. i. valde vel p̄fecte noceo.  
**N**oceo et c̄<sup>9</sup> p̄posita sunt neu. et faciūt p̄terita i cui. et  
supinū in citū. penl. cor. et cor. bāc syllabā no. **Un** p̄sp.  
Velle magis facin<sup>9</sup> q̄ tolerare nocet. **I**tē nō q̄ antiq̄  
p̄stribut h̄ verbū noceo cū actio qd̄ i multis locis ad-  
huc inuenit. vñ marci vltio. **S**i mortiferū qd̄ biberit  
nō eos nocebit. et h̄ iō. q̄ significatione b̄ actinā. sed  
v̄su neu. est. q̄ deficit vox eius in passiuo in p̄ima et se-  
cūde p̄sona p̄struit cū datiuo.  
**N**octicorax. a nocte et coriar qd̄ e corus p̄ponit nocti-  
corax racis. penl. pdu. i obliqs. i. noctis coru<sup>9</sup> q̄ de no-  
cte volat. vel q̄ de nocte vigilat. **E**t idē qd̄ nyctico-  
rax. **D**e quo dī in psal. Factus sum sicut nocticorax in  
domicio. **H**ed nycticorax p̄t cōponi a nyctos qd̄ est  
nox et corar. **I**tē est idē qd̄ noctua. s̄ noctua ē p̄misciū  
generis. vñ videt q̄ nocticorax etiā sit p̄misciū gene-  
ris. vñ Ili. xij. ety. **N**octicorax ipa ē a noctua: q̄ nocte  
amat. **E**st v̄o lucifuga et solē vidē nō patit. et cor. co.  
**N**octicula le. penl. cor. dimi. de nox. i. parua nox. **I**tē  
nocticula. i. luna.  
**N**octiluca. a nox et lux vel luceo ces. cōpo. h̄ noctiluca  
ce. quidā v̄mis nocte lucēs. et pdu. lu.  
**N**octipugn<sup>9</sup>. a nox et pugno nas. p̄ponit noctipugn<sup>9</sup>  
na. nū. id est obscuris. quia quasi noctib<sup>9</sup> compugnat.  
vel cōpugnat.  
**N**octiū ety. dixerūt antiqui. a quo p̄ponit trinoctiū  
qdrinoctiū. qu iquinocitiū. eq̄noctiū. **I**tē h̄m quosdaz  
noctiū ē ḡtūs plalis de nox.  
**N**octo. a nox dī nocto tas. tauri. i. nocte vigilare. et in-  
de p̄ponit p̄nocto ctas.  
**N**ocu*i*. de nocte vel i nocte aduer. ipsi. et dī a nocte.  
vñ p̄st. i. xv. li. **A**nu. paucā iueniūt adūbia denoziatiū  
vt dī. et ex eo p̄positū interdī. et a nocte noctu.  
**N**octa. A nox teriuat hec noctua ctue. et ē p̄misciū  
ge. **H**ec etiā dī nyctimene. **D**e noctua dīc Ili. in. xij.  
li. ethy. **N**octa dī ex eo q̄ nocte circūnolat. et p̄ diem  
nō possit videre. naz exorto splēdoze solis. visus illius  
bebetal. bāc aut̄ sola insula creteb̄ nō habz. et si veniat  
aliude statū moris. noctua nō ē bubo. nā bubo maior ē  
**D**e hac etiā dī. Amb. in. v. hexamerō. noctua ipa q̄ ad  
modū magnis et glauc̄ oculoz pupill̄ nocturnaz tene-  
brar̄ caligantē nō sentit horrore. et q̄ fuerit nox obscu-  
rī. eo v̄sum aut̄ ceteraz inoffensos exercet volat<sup>9</sup>  
**E**xorto aut̄ die et circūfuso splēdoze solis visus ei<sup>9</sup> he-  
betat. q̄si q̄busdā heret tenebris. **Q**uo indicio sui de-  
clarat else aliq̄s. q̄ cū oculos h̄bēant ad videndū et vide-  
nō soleant. et visus sui officio solis fungant̄ in tenebris  
**D**e cordis aut̄ oculis loquor. q̄s h̄nt sapientes mudi et  
nō vidēt i luce nil cernūt. i tenebris ambulāt. dū demo-  
niz tenebrosa rimant̄ et celi astra videre se creditūt.  
describētes radio mūdū. mēsurā aer<sup>9</sup> ipi<sup>9</sup> colligētes. Por-  
ro aut̄ a fide deuij. p̄petne cecitatis tenebris implicant̄  
h̄ntes in primo diem xp̄i et lumē ecclie et nihil vidētes  
apiunt ōp̄i sc̄iētes oia. acuti ad vanā. hebetes ad eter-  
na. et lōge disputatiōis anfractu. p̄dētes in sc̄icie p̄p̄ie  
cecitatē. itaq̄s dū cupiūt vanis volitare sermonib<sup>9</sup>. q̄si  
noctue i lumie vanuerūt. **C**ris. etiā dī. sic. Qui gra-  
ues b̄z oculos si ponas cū i loco tenebroso meli<sup>9</sup> videt  
Si aut̄ ponas cū i sole nihil videt. q̄ oculi nō suffere  
solis candore. **S**ic et bō mūdalis q̄ oculū. i. intētionez  
vel in cētē terrenis desiderijs sordidā b̄z et turbulentam

## D ante D

si ponas cū i rebo mūdialib<sup>9</sup> sapit et astut<sup>9</sup> est. **S**i antē  
trahas cū ad res sp̄nales nibil sapit. q̄ mēs ei<sup>9</sup> terrenis  
desiderijs corrupta nō sentit bonū. **B**oeti. etiā i q̄to  
de solatiōe dī. Nequeūt mali oculos tenebris assue-  
tos ad luce p̄spicue veritatis attollere silesg aubis sic  
quaꝝ intuitū nox illuminat. dies cecat. **H**oc attēdēs  
Aug. exclamat ad alipiū dī. Quid patimur surgūt in  
docti et celū rapiūt. et nos cū doctrinis nr̄is i infernū de-  
mergimur. vide in filiqua. et in vesp̄tilio. et in oculis. et  
in philosoph<sup>9</sup> et in ordo.  
**N**octurn<sup>9</sup>. a nocte dī nocturn<sup>9</sup> na. nū. et h̄ noctur-  
nalis et h̄le. res noctis vel p̄tinēs ad noctē.  
**N**ocuus. a noceo ces. terinaſ nocu<sup>9</sup> cua. cū. i. nocēs  
vel cui nocet. et p̄ponit innocu<sup>9</sup>.  
**N**odellus li. di. paru<sup>9</sup> nodus.  
**N**odo das. in nodus vide.  
**N**odolus li. penl. cor. di. paru<sup>9</sup> nodus.  
**N**odus di. ligatura. et nod<sup>9</sup> dī in exercitu vēsa pedi-  
tū multitudi. p̄ difficultate dict<sup>9</sup>. q̄ vir possit resolu-  
vñ nodosus sa. suz. nodis plen<sup>9</sup>. **E**t p̄pas sio. sim<sup>9</sup>. vñ  
nodose suis simē. aduer. et h̄ nodositas his. **N**od<sup>9</sup> p̄po-  
nit. Enodis. Trinodis. Quadrinodis. Et binc trino-  
diū q̄trinodiū q̄quinq̄odiū. et pdu. nod<sup>9</sup> p̄mā. **O**nīd.  
epi. **O**ssa mei fris clava p̄fracta trinodi. et a nod<sup>9</sup> ter-  
nar̄ nodo das. dani. dare. et ē nodare ligare. **E**t cōpo.  
**A**nnodo das. i. alligare. Abnodo das. exoluē. Cōno-  
do das. colligare. Benodo das. Dinodo das. Endo-  
das. oia p̄ exoluere. Innodo das. i. alligare. **P**rono-  
do das. Renodo das. i. iter p̄ nodare v̄l eroluē. **N**odo  
das. actinū est cū oib<sup>9</sup> suis p̄positis. et pdu. cū no. **Un**  
omīd. metha. **D**ollia nodosus facit int̄ nodia poplex.  
**N**oe interptat̄ req̄es q̄ sub illo oia vetera opa que-  
rūt p̄ diluuiū. vñ et cū p̄ ci<sup>9</sup> vocaret nomē ci<sup>9</sup> noe dīxit  
Iste req̄escere nos faciet ab oib<sup>9</sup> opib<sup>9</sup> nr̄is.  
**N**oemi interptat̄ cōsolata. q̄ marito et liberis pegre  
mortuis ruth moabitidē i p̄solatiōe sua tenuit.  
**N**oys. i. mēs vel rō. summa ps aic. **I**tē noys voluntas  
dei v̄l mēs q̄ p̄uidētia dī h̄m pap̄.  
**N**ola le. fe. ge. quedā ciuitas cāpanie. **E**t hic nola  
le. illud tintinabulū qd̄ appēdit collis canū v̄l pedibus  
aniū. v̄l aliud qd̄ appēdit frenis et pectorib<sup>9</sup> equor̄ ut  
cū quodā sonitu incedant equi. et dī a nola ciuitate. q̄  
ibi pmū fuit factū et inuētū tale instrumētū. **E**t amplia-  
to noīe inuenit nola. p̄ q̄libet p̄ua cāpana. v̄l. p̄ cāpa-  
nella refectorij. et cor. no. **Un** nolis numeri plalis. cal<sup>9</sup>  
ablati. cor. no. s̄ nolis v̄bū. pdu. no. **Un** quida. **L**ut<sup>9</sup>  
colla nolis resonat h̄ rāgere nolis.  
**N**olanus na. nū. penl. pdu. nomen patriū. a nola ciu-  
itate dictum.  
**N**olo nōuis nōuult nolui lite. nolle. i. nō velle a non r̄  
volo p̄po. **E**t h̄ p̄positū a volo h̄ impatiū noli no-  
lite. Iz volo careat impatiō. q̄ licet h̄ nō possit sibi p̄i  
impare. alijs tñ p̄t impare. et pdu. no. sed nola le. cor.  
no. sicut dīx in nola. et v̄bi volo simplex babet duo l.  
vel vñum. et nolo silt.  
**N**oma nomē grecū v̄bū ē. i. tribuere. vñ et dī ap̄d gre-  
cos nomā. i. nomē. et p̄ponit ei o. p. p̄thesim. et dī ono-  
ma i codē sensu. vel forte nomā nō est i v̄su apud gre-  
cos. **E**t p̄ponit cū o. et dī onomo. i. nomē q̄si tribuens  
q̄ distribuit v̄l tribuit q̄litatē. **N**oma p̄po. cū dis et trī  
et tēras. et dī h̄ dionimū. trionimū. tetraonimū. Item  
cū polis. et dī polionimū. dionima. vel triionima. tetra-  
onima. v̄l polionima. sunt duo v̄l tria v̄l q̄tuor v̄l p̄la-  
noia idē significatiā. et appellatiā. vñ dionimū ma. mū.  
trionimū ma mū. tetraonimū ma. mū. **D**olianimū ma.  
mū. in codē sensu. s. ille. q̄ h̄z duo tria vel q̄tuor vel p̄la-  
nomia. **I**tē nomā v̄l nomia. i. let.  
**N**omē. a notamē dī h̄ nomē nīs. q̄si notamen quia p̄  
ip̄ substantiā et q̄litatē alicui<sup>9</sup> notam<sup>9</sup>. **N**omē etiam  
dī fama v̄l opinio. vnde nomiosus sa. sum. i. famosus.

## De litera

Et cōparat. vñ nominose sius. sime. aduer. Et h̄ nomis nositas tatis. A nomē pponit h̄ binomē mis. i. duo nomina. 7 h̄ trinomē mis. Quadrinomē mis. i. tria vel q̄ tuor: noia. vñ h̄ et h̄ binomis binome. trinomis me. q̄ drinomis me. Et binomius mis. miū. 7 trinomius mis. miū. 7 tetrnomi⁹ mis. miū. 7 q̄drinomi⁹ mis. miū. qui duo v̄l tria v̄l q̄tuor: b̄z noia fm hug. Et vt dicit p̄st. p̄p̄ri⁹ nois ē significare subaz 7 qualitatē. Romīnū aliud p̄p̄ri⁹ aliud appellatiū. Propriū nomē ē illud qđ p̄natā subaz 7 p̄natā q̄litatē signat. vt martin⁹. Appel latīnū nomen est illud qđ naturalit̄ cōe est multoꝝ q̄s eadē substātia vel q̄litas generalis v̄l sp̄ealis īngit. generalis v̄l sp̄ealis vt h̄. Sp̄es p̄p̄ri⁹ nominū tm̄ sunt q̄tuor: s. nomē p̄nomē cognomē et agnomē. Nomē ē p̄p̄ri⁹ p̄p̄ri⁹ qđ imponit alicui nō habēti nomē vt socrates. Dienomē ē qđ iponit alicui cā dñe. vt luci⁹ cathilina. Lognomē ē cōe toti⁹ cognatiōis nomē vt cipio. Agnomē qđ imponit aliquo enētu. vt ab africā dicit⁹ ē african⁹. q̄ deuicit africam. Quidā dicūt q̄ nomen dicūt a nomā grecō qđ est nomen. 7 pdu. p̄mā nomen vide in sponte.

Nomia vel nomia. i. lex.

Nomio. a nomē dī nomio nas. i. noīc vocare appella re. vñ nomiat⁹ ta. tū. i. valde opinat⁹ 7 nomiat⁹. 7 cōparat. vñ nomiate ti⁹. tissime. aduer. 7 h̄ noiatio omis. Itē a nomio v̄l nomiat⁹ noiatiu⁹ ua. uū. 7 h̄ noiatiu⁹ ni. 7 nomiatim aduer. Et scias q̄ triplex ē nomiatiu⁹ sc̄s noiatu⁹ supponēs. 7 ntūs apponēs 7 ntūs exponēs. Nomiatiu⁹ supponēs ē q̄ supponit ḥbo vt petr⁹ currit. 7 debet ḥco: dare cu⁹ suo ḥbo in p̄sona 7 numero. Pōttū impediri q̄tuor: modis sicut pleni⁹ dixi in terciā pte vbi eḡi de regimē nomiatiu⁹.

Nomisma matis. in numisma est.

Nomins noma vel nomia. i. lex. vñ nom⁹ mis. miū. i. legalis. Itē nom⁹. i. pastor. a nomeos. i. a pascuis sic dictas. vñ nom⁹ mis. miū. i. pastoral. vñ appollo dicit⁹ ē nom⁹. i. pastoralis vel legalis a lege cordaz.

Nomos dicit⁹ pastor. 7 acuit in fine.

Non est aduer. negādi. Et scias q̄ h̄ negatio nō p̄posita nomi⁹ p̄ p̄positiō⁹ p̄uat tm̄ vt null⁹. H̄z qñ p̄ p̄ositionē adiungit ḥbis sine dubio p̄uat et ponit. vt nolō nescio neq̄o. h̄. n. sola ḥba p̄ponit cū nō vt oñdat pena inficta homi ppter originale p̄cm. q̄ p̄nit⁹ est in volūtate scia 7 potētia. Si aut̄ veniat p̄ infinitatē tūc b̄z erilē negatiō⁹. q̄ p̄uat 7 ponit vt nō homo. i. aliqd qđnō ē h̄bō. de hoc plenius dixi in tercia pte vbi eḡi de figura nominis.

nata a nonaginta. Nonages aduer. numeri. i. nonaginta vicib⁹ et deni. Nonaginta cōponit a nonē 7 gentos. qđ est decē q̄s nō nomes dece. Unde nonagenus na. num. 7 nonagenarius riā. rū. 7 nonagesim⁹ ma. mū.

Nonariarie. i. meretriz. et dī a nona. q̄ ante nonā nō licebat ei exire de p̄stibulo. Consuetudo em̄ olim erat apud romanos vt vsc̄ ad horam nonā de cōmodo rei publice disputaret neq̄z alicui delectationi an̄ nonam vacarent. vñ meretrices dicte sunt nonarie. q̄ ad horam nonā 7 nō ante de p̄stibulo exhibāt. ne si p̄pus egredent inuenies impedirēt.

Nonarius. a nonē dicit⁹ nonari⁹ ria. rū. Et nouenus na. nū. 7 nonen⁹ ni. 7 nouenari⁹ rj.

Nondū. i. nec adhuc fm pap.

Nonenaz. qnidā dies mēsis. s. q̄ntus vel septim⁹ quis tūc incipiebat nūdine. vñ hic 7 hec nonaliset hoc le. Et dicūt none 7 nūdine. vide ī kalēde.

Nongenti. a nouē 7 centū pponit nōgenti te. ta. i. nōmes centū. 7 mutat c. in g. antecedēte n. siē etiā in q̄drīgenti. q̄ngenti. septigenti. octingenti. In alijs ḥbo retinet c. vt tricēti ducēti sescēti vel sexcenti. siē. pbani p̄sti. in. c. de syllaba ī p̄ma pte vbi eḡi de g. l̄ra.

Nonne. i. nūquid nō. fm pap.

## ante

Nonūq̄. i. aliquotēs vel aliquā fm pap. Nonus na. nū. a nonē dicit⁹ non⁹ na. num. 7 hec nonē. p̄ quadā hora diei.

Noricus hec noris quedā civitas ē. vñ noric⁹ ca. cū. vt noricus ensis. q̄ ibi optimi fūt enses.

Norma grece. i. regula latīne. 7 inde dī norma cemētriaꝝ ad quā oport̄z īndere structurā parietū ex quam nibil rectū f. cri p̄t. Norma pponit abnormis. denoris. enormis. innormis. oia in eodem sensu. s. deformis turpis inanis 7 grādis irregularis illiterat⁹ crassus. vñ hec abnormitas. denormitas. enormitas. innormitas.

Hora. Rustic⁹ abnormis sapiēs crassaq̄s minera. Noscio. a nosco scis. dī noscito tas. freqnē. pdu. cor. i. frequēter noscere. Et format a secūda p̄sona indicat⁹ p̄ntis t̄pis. s. noscī remota s. 7 addita to. v̄l a supino. q̄ v̄ebant antiq̄. s. noscī tu. u. in o. p̄uersa.

Nosco scis. noui notū. 7 pponit agnosco scis. ui. tū. i. valde v̄l īne noscere. Cognosco scis. noui. nitū. sil. noscere. 7 inde pponit p̄cōgōscō scis. 7 recogōscō scis. Itē a nosco pponit dinoscō scis. ui. tū. Ignoscō scis. ui. tū. Dēnosco scis. ui. tū. i. an̄ noscē. Dērnostō scis. ui. tū. valde v̄l pfecte noscē. Dērnostō scis. i. p̄cnl vel ante noscē. Rosco 7 ei⁹ p̄posita oia sunt actiua ppter ignoscō qđ ē neutr. 7 oia faciūt ppteritū ī noui penl. pdu. 7 sup̄. in gnotū. pdu. o. quā cōgōscō et agnosco mutātū i. cor. 7 faciūt cognitū 7 agnitū. Itē nota q̄ antiquit⁹ noscō faciebat supinū noscītū qđ ī quibusdā libris inuenit. 7 ī simplici 7 ī p̄positis vide ī ignoscō.

Nosse. dī p̄ syncopā p̄ nouisse. vñ p̄z q̄ dī scribi p̄ geomī. s. nō p̄ sc. q̄ noscē ē mōi impatini.

Nota. a noto tas. dī h̄ nota te. i. macula vel culpa. vel signū qđ aliquid notat vt litē vel reprehensionē. vñ hec notula le. 7 h̄ notella le. ambo di. Et ē notula brevis lūcida 7 apta traditio eoz q̄ sunt alibi diffusius ptractata. Itē a nota h̄ notari⁹ rj. qui notas facit. vt in cartē publicis. Et adiectiue notari⁹ ria. rū. qđ ad notarium vel notas p̄tinet. vñ 7 ars notaria dicta ē q̄ olim p̄sistebat ī solis notulis fm hug. Itē note dicunt argumēta. signa. ratiōes. iudicia. testimonia. cōiecture. suspicatiōes. 7 cor. primā nota. sed notusta. tū. cam. pdu. vñ ḥsus. Est in fronte nota furti. p̄ criminē nota.

Notarius. in nota est.

Noteo. a noto tas. derinat noteo tea. tui. tere. i. esse v̄l fieri notū. 7 pdu. p̄mā. h̄ noto as. cā corripiat. Et componit Innoteo es. tui. et binc notesco cis. et innotesco cis. inchoa. Et nō q̄ noteo 7 innoteo in p̄nti nō sunt in v̄su. h̄ ī ppterito. Inchoatiua aut̄ istoz sunt ī v̄su. et declinādo solem⁹ inchoatiuis attribuere ppterita istoz di cētes. Notesco cis. tui. Innotesco cis. inotui. et ī silib⁹ idē solem⁹ face. vt senesco senni. q̄esco q̄ui. et suesco sueui. Noteo cū oīb̄ p̄positis neutrū ē. et caret supis. et p̄ducit h̄ac syllabā no. fm hug.

Nothus tbi. 7 notha qui vel que natus vel nata est de nobili patre et ignobili matre. sicut de cōcubina. et dicit⁹ nothus p̄ b. q̄z natus fit de notha. i. de infamia 7 culpa. Hinc cōtrarius est spurius. qui. s. nat⁹ est de nobili matre 7 ignobilis patre. Hinc etiā nothus dicit⁹ quidā malus 7 sinister xen⁹. s. austē q̄ pluviōsus est. et a calore suo etiam pisces in mari adulterans et corrūptur. Itē a nothns dicit⁹ nothus tba. thū. vñ nomia a grec̄ ī pte detorta dicunt notha. q̄ nobilē habēt patrē. id est p̄ncipiū. s. grecum. et ignobilē matrē. i. finoz sc̄ latinitatē. sunt ergo latīna noīa q̄ p̄ncipiū 7 finē habēt latinū. vt albus. Grecā sunt que grecū habēt p̄ncipiū et finē. vt agyos. Notha ḥo sunt q̄ grecū habēt p̄ncipiū sed latinū finē. vt pater. ex affinitate tñ p̄ncipiū notha dicunt qñq̄z grecā fm hug. sed ex affinitate finis quādogz dicunt latīna fm hug. Et scias q̄ nothus aspirat fm hug. Et etiam Pap. dicit nothus pro cognitus p̄ t. solez scribendū. nothus ventus p̄ b. 7 corri-

## De litera

pit primā notus p̄vento. vñ quidā. Perflat summa notus crebro mibi flamie not<sup>2</sup>. Notifico as. qui. are. id est notū facere. a notum et facio componit. Notio. a noti ḡtio addita o. formas h̄ notio. Quot s̄nt notiōes diuinaz q̄sonaz babe s̄i. p̄prietas. Noto as. a supino de nosco cis. s. notuz tu. fit noto as. v. in o. i. frequēter noscere vel designare. demōstrare. si gnificare. vel rep̄bendere. et cor. primā. h̄ supinū a quo deriuēt eā. p̄ducat. vñ h̄sus. Hoc ī amore noto q̄ eo careo mibi noto. vñd noto as. p̄t deriuari a nota te. et tūc notare ē notas facere. noti designare. Itē a noto. i. rep̄bendo notari<sup>2</sup> ria. riū. qđ debet notari vel rep̄bēdi et hic et h̄ notabilis et h̄ le. vñ notabilit̄ aduer. Nēnotari<sup>2</sup> p̄t deriuari a nota te. et dixi in nota. Noto p̄ponit. Annoto as. i. valde v̄l ad aliquid notare. Denoto as. i. valde notare vel rep̄bēdere. Enoto as. i. extra alia notare. Innoto as. Dēnoto as. Subnoto as. i. latēt vel parū vel subitus notare. Noto as. actiuū est cū suis cōpositis. et cor. no. Notoriū. a noto as. dī h̄ notoriū a. um. i. māifest<sup>2</sup> ta. tū. Et h̄m iuristas notoriū multis modis dī v̄l distinguunt. Nā aliud ē notoriū iuris aliud facti. Notoriū iuris ē de quo q̄s ē canonice p̄dēnat<sup>2</sup>. vel in iure cōfessns. vel p̄ legitimas p̄batiōes cōnici<sup>2</sup>. Notoriū h̄o facti ē cui<sup>2</sup> testis p̄ plus et dissimulatiō sine iustificatiōni nō ē loc<sup>2</sup>. Et intelligit p̄ plus esse testis sine sit crīmē omib⁹ notū q̄ sunt ī loco illo sine maiori pti. Item in notorio iuris exigit qñq̄ p̄batio h̄ negantē. in notorio h̄o facti nō requirit o:do iuris q̄ est alia regularit̄ obseruād<sup>2</sup>. enidētia em̄ patrati sceleris clamore nō indiget accusatoris. Et si forte iudex velit talit̄ delinqnētē h̄m q̄ ins postulat corrīgere vel punire. et ille appellat. nō ē appellationi h̄mōi deferendū. Itē notoriū facti subdividi. q̄ aliud ē notoriū facti p̄manētis actu. vt cū q̄s publice tenet adulterā vel cōcubinā in domo. Aliud ē notoriū facti transētis actu. vt si aliq̄s in publico infēcit hominē vel fecit sacrilegiūz vel aliqd simile. Aliud est notoriū facti p̄sumptū. vt si aliq̄s publice habit<sup>2</sup> est pro filio p̄ sanguineo vel affini alicui<sup>2</sup>. et hoc a quibusdā dī notoriū p̄sumptū. Dicūt aut̄ q̄ est notoriū iuris. notoriū facti. notoriū p̄sumptū. Et est notoriū p̄sumptū vt si aliq̄s publice habit<sup>2</sup> ē. p̄ filio alicui<sup>2</sup>. vbi nō sequit alia p̄batio neq̄ requirit<sup>2</sup>. q̄ em̄ aliquis sit filius istius nō p̄t vere p̄bari. Idem dicūt in fornicatiōe. Si em̄ cleric<sup>2</sup> iuuens et cupidus secū habeat evident<sup>2</sup> in domo iuuenculā suspectā. nō ē notoria fornicatio h̄ p̄sumpta. Nam vt dicit Ouid. in epi. A iuuene et cupido credatur redditā virgo. De notorio etiā dixi in missa. vide infra in suspicio. Notria trie. i. pinna se. ge. Notus. a nosco cis. dicit<sup>2</sup> notusta. tū. i. cognit<sup>2</sup>. et com parat tio. sim<sup>2</sup>. vnde note tins. sime. aduer. et h̄ notia e. et pdū. no. notus. sed notbus aspiratū cor. no. vt dixi in notbus. Nouacula le. i. rasorium. a nouo as. q̄ nouat hominē. An in li. iudicū. Nouacula nō ascendet sup caput ei<sup>2</sup>. Et ps. Quasi nouacula acuta fecisti dolū. Nouacula etiam dicitur ferreum instrumentū quo solet radi et parari pergamenū. ab innouando dicta. quia innouat pelles. Nouale. a noto as. dicit<sup>2</sup> hoc nouale lis. et hec noualis. in eodem sensu. i. ager qui singulis annis renouat arando. vel qui p̄mū non<sup>2</sup> p̄scindit et aratur. vel qui alternis annis vacat nouanda. sibi viriū causa. Virgil. in buccol. Impius hec tam culta noualia miles habebit. Ecce in neu. ge. posuit. Idem in geor. Alteri<sup>2</sup> si tu tonsas patiare nouales. Et sic posuit noualis lis. in fe. ge. Et hic et hec noualis inuenit in eodem sensu h̄m bugitionē. Dapias h̄o sic dicit. Nouales dicimus

## N ante D

silas vel campos nūp satos. Nouellus. a nouus dicit<sup>2</sup> nouellus la. lñ. et hec nouella le. ramus arboris tener et nouus. p̄s. Filij tui sicut nouelle olivariū. Nouem. a nea qđ est nonem dicit<sup>2</sup> nouem pluralis numeri. ois. ge. indecli. Nouennis. a nouē et annus cōponit hic et hec nouēnis et hoc ne. id est nouem annoz. vnde hoc nouenniū n̄. spaciā nouē annoz. Nouēsiles. a nouē et salio h̄po. bi et hec nouēsiles. q̄dam vñ sic dicti. q̄ nouē in insultib⁹ nauē infestat. vñ dicunt q̄ si euaserit nauis decimū insultū. nō deinceps timet. vñ luca. de cesare l. v. Hoc fatū decim⁹ ductu mirabili fluct<sup>2</sup>. In validā tūc puppe leuat. h̄m hug. Pap. etiā di. nouēsiles. i. saltatores ionis. et cor. si. Nouerca. a nou<sup>2</sup> ua. um. dī hec nouerca ce. i. materna et dicit<sup>2</sup> nouerca q̄si noua supducatur a patre. q̄ autē dī nouerca q̄si noua valēs capita et nō antiq̄. vel nouerca q̄si nouos. i. paruos. et recētes mariti filios babens sine arcēs. etymo. est. vñ hic et h̄ nouercal et h̄ le. ad nouercā p̄tines. vel mal<sup>2</sup> vel pessim<sup>2</sup>. q̄ nouerca solet esse mala p̄uignis. vñ nouercal et aduer. et hec nouercalitas tis. Itē a nouerca dī nouercor aris. at. sum. mo. et nouerce se h̄t. se uiciā nouerce exercere. Et cor. pmā. vñ qui dā. Gaudet ī afflictos seuire nouerce p̄tās. Noui. a nosco cis. descendit noui nouisti nouit verbū defectiū. qđ si verū est. s. q̄ noui sit aliud h̄bū a p̄dicto. non poterit ibi esse discretio nisi q̄ noui defectiū h̄bū vñ qñq̄ p̄ntis qñq̄ p̄teriti. et pdū. pmā noui h̄bū h̄ nou<sup>2</sup> a. um. et noui ue. ua. cor. no. vñ h̄sus. Hūt mea cura noui h̄sus q̄ talia noni. vide ī mem. Nouici<sup>2</sup>. a nou<sup>2</sup> dicit<sup>2</sup> nouici<sup>2</sup> a. um. i. noui p̄uersas. q̄si ad noua pat<sup>2</sup>. et cor. ian. c. Inuenit n̄ necessitate cōpulsus ī p̄ducit dices. Hā sedet in ripa tetrūq̄ nouicius horret. et p̄ducit magis h̄ac syllabā vi. q̄ sup̄ cā erat accēt<sup>2</sup> acutus. Nouies. i. nouē vīcīb̄ aduer. a nouē dī. Nouilunū. a nou<sup>2</sup> a. um. et luna p̄ponit h̄ nouilunū n̄. h̄sus qñ luna noua est. i. cuz incipit illuminari a sole. Et vt dī basili<sup>2</sup> in. vj. omel. Dīnūs luna qñ circa solē vertit. crescit aut̄ dū ab eo decesserit. Itē sole p̄cedente luna si plena ē statiz dūcūt ad occasum. Rursus aut̄ cū sol casu suo metas posuerit incipit exouriluna. Nouissim<sup>2</sup> a. um. in nou<sup>2</sup> vide. Nouo. a. in nouus vide. Nouus. a neos vel neon qđ ē nouū dī nou<sup>2</sup> a. um. i. re cens nō retul<sup>2</sup>. s. in p̄ncipio sui. Et p̄pat nouior nouissim<sup>2</sup>. et inde noue v̄l nouir n̄. sime. aduer. et h̄ nouastat<sup>2</sup>. Et scias q̄ nou<sup>2</sup> dī qñq̄ inusitatus qñq̄ magnus. Itē nō. q̄ nouissim<sup>2</sup> ē suplatiū<sup>2</sup> de nou<sup>2</sup> et tū mutat et significationē. dicit<sup>2</sup> n. nouissim<sup>2</sup>. i. vltim<sup>2</sup>. Et rāro inuenit ī ea significationē quā dī h̄e suplatiū<sup>2</sup> isti<sup>2</sup> positini. s. nou<sup>2</sup> a. u. Math. xx. Sic erūt nouissimi p̄mi et p̄mi nouissimi. i. vltimi. Item a nou<sup>2</sup> dī nouo as. Et p̄pōt Annouo as. Innuo as. Renouo as. Et ēactiūn cū suis p̄positis. et cor. h̄ac syllabā no. vñ qđā. P̄fōcūt hic nūcūq̄ cui s̄p̄ lecta nouant<sup>2</sup>. Nor noctis dī a nyctos. vel dicit<sup>2</sup> nor a noceo es. quia noceat oculū p̄pter discretionē rez. v̄l p̄ h̄u. q̄ nō nocet oclie. h̄ poti<sup>2</sup> p̄ficit eis. vñ h̄ nocticulale. di. v̄l h̄m qđā nor a noceo dī. q̄ in ea mali homies noceat. et facit ḡtūs pluralis noctiū. vide in senex. Et scias q̄ se p̄tēsunt p̄tes noctis. s. vesperū. crepusculū. et vide in crepusculū. Itē q̄tuor vigilias faciat ī nocte excubantes in castris. vt dixi ī crepusculū. Noxa. a noceo es. dicit<sup>2</sup> hec noxa e. i. culpa. delictum. et dicit<sup>2</sup> a noceo ces. Noxius. a noxa dicit<sup>2</sup> noxi<sup>2</sup> a. um. i. nocu<sup>2</sup> v̄l culpabāl mal<sup>2</sup>. Et inde hic et h̄ noxiālis et h̄ le. idē qđ noxi<sup>2</sup>. et p̄ponit Innoxi<sup>2</sup>. Obnoxius.

## De litera

### P ante W

Nubes, a nubo ptego dicitur h nubes bis. qd nubis. i. regit celum. vñ h nubecula le. dimi. 7 pdu. nu. **H**ic nō qd rubor; celi in mane signat pluia. 7 i sero signat sere- nū. qd s. in mane rubor celi. i. aeris sine potius nubis po- site in aere est signum qd sol vaporem elenat in superiori emisperio trahit secum ad superius. 7 ibi calore suo facit eum ascendere ad locum altum frigidum ubi est generatio pluiae. In sero autē rubor signum est qd sol vaporem elenatum in superiori emisperio trahit secum ad inferius hemisperium. 7 emundat superius hemisperium. 7 serenat ipm a vaporibus ex quibus generantur pluviae. **F**m fratres alberti. Alij reddit aliam rationem. dicunt enim tractantes illud math. xvii. Facto respere dicitis serenū erit. s. in mane. rubicundum em est celum. i. nubes aeris in res- pere scz et mane dicitis. hodie tempestas erit. rutilat em triste celuz. id est rutilando ostendit tristiciam sine turbationem. **S**ed om ptolomeu. Quid est calid? 7 sicc? occidens aut frigidus 7 humidus. Attende etiam qd tri- ple est color in nubibus. scz albus niger 7 mediuss. scz rubeus qui est mediuss inter illos. Albns color in nubi- bus signum est raritatis 7 siccitatis. Niger qd signum est densitatis 7 humiditatis. Cum igit de virtute solis nubes in parte orientali ppter illius caliditatem 7 siccita- tem deberet esse tenuis 7 alba. si appareat rubedo. signum est qd humiditas vincit. quia deberet esse alba. Et hoc est verū argumentum pluviae future. nō tamē potuit oīno esse nigra ppter contrarietatem orientis. Sed in sero ex virtute occidentis ppter ipsius frigiditatem 7 humidita- tem deberet nubes esse nigra. vnde si appareat rubedo. signum est qd caliditas 7 siccitas solis vincit super eam 7 itud est verū signum future serenitatis. nec tamē oīno potuit esse alba ppter contrarietatem occidentis. Itē ani- maduerte qd aliqui videmus nubes nigras in celo. 7 hoc contingit ppter alteram duarum causarum. nigredo autē alia de causa sit in vapore terrestri. 7 alia in vapore hu- mido. Si enim sit vapor terrestris. calor agit in eo ex- trabendo humidum. 7 contrahit 7 adunat siccum ter- restre sicut corum expositum igni. 7 quia contrahit: ex- cludit ab eo lumen qd nō potest penetrare p ipm. et ideo fit nubes nigra fortis nigredinis. Itē autē nigre- do in aere inferiori ex vapore cōbusto extincto. **R**an- sa autē nigredinis in vapore humido alia est. quia ca- lidum agit in humidum dissoluendo ipm. et quanto plus dissolvit ipsum: tanto efficit lucidius. et ideo nigredo in humido nō potest causari in calido. sed potius cali- dum circūstans expellit vndiqz frigus ad nubem hu- midam. 7 per illud frigus humidum vapor. scz inspissat- tur 7 condensat in nubem tensam. que ppter sui den- sitatem non potest recipere radios solis vel stellarum in interiori sui. Et ideo remanet nigra. quia nigrū can- satur ex priuatione luminis ab interioribus perspicui. **S**iantem sit vapor aqueus subtilis. 7 habeat in se ope- rationem calidi vndiqz circūfusi. nec frigus aliquid ope- retur in ipsum: id recipit in se subtilitatem 7 disagrega- tionem ex operatiōe calidi. Et ideo radios celestium reci- pit in intrinsecus sui. 7 ideo fit nubes alba. 7 si ad terrā reperimur a frigore aliquo: fit inde nebula alba. Si autē nubes habeat in se humidum fumosum admixto aliquā- tulum terrestri adustu. 7 recipiat in se radios corporū superiorum fieri rubea nubes. que aliquā habet purpureā rubedinem radiis inferiori venientibz ad humores nubis in mane vel in sero. Et hoc signat pluia in eodem die futurā si fuerit in mane. qm vapor quez sol adducit signat vobemeter esse humid? 7 iā ppatu ad puer- sationē. Si autē habeat nubes qd sup se resparsam purpureatē obscurā valde 7 sit nubes valde tensa 7 cū illa ru- bedo est ex pibz terrestribz adustis qd iā inflamari incipiūt in ventre nubis. ideoqz tales sunt nubes piculose. 7

### P ante W

Venit in estate. 7 cū tonitruo paruo qd ē p modū mut- muris. Si autē nubes iā sit rotans 7 perturbat se ad aqz incipitqz iā stillare. ppter frigus perturbat eas in aqz. et recipit in se lumen celeste. tūc illa nubes erit viridi colo- ris. Et p hoc ppter opatio caloris maior est in nube ru- bea qd in alba. qd alba nō adurat frubeā. 7 ppter que in secundo mō rubea est. At opatio caloris i illa qd tedit ad viriditatem minor est qd in rubea vel alba. Et mō maior est qd in illa qd nigra est ex nigredine causata ex frigido ppter nube. Itē scias qd nubes sunt in aere i lo- ciz in quibz absconditē virtū lumis radioz solis 7 scilla- rū quaz lumen est radias in aere ex reflexione ac corpora solidā qd sunt aqz i terra. Absconditē autē 7 separat a vapo- re terre 7 aque i locis illis. 7 ideo nō disgregat eas i lo- co illo. 7 illa ē regio media aeris. ad illā em non pertinet caliditas qd est ex vicinitate ignis desursum nec etiā ca- lor ex reflexione radioz generat deorsum. 7 ita rema- net frigidus. ignis em ibi vicin⁹ vincit feruēti calido suo sup aerē. qd illic est. 7 nequaqz viciat ab aere. 7 ideo cō- sumit omnē vaporē illic elenat. **E**t attende qd sicut pbar in li. de crepuscula. vaporē nō longi tribi mi- liarii vñ paulomin⁹ a terra elenat. **C**ū 7 poeta di. qd olymp⁹ excedit nubes. vide de hoc etiā in mons. et etiā in nix nivis.

**N**ubidus. a nubes dē nubidus da duz. i. obscurus. qd nubi dat. 7 cor. bi.

**N**obilis. a nubo bis. dē h 7 h nibilis 7 h le. i. ad nubē dum nabilis. 7 cor. bi.

**N**ubifer ra. rum. ferens nubem. 7 cor. penſ. ex nubes 7 fero fers.

**N**ubiger ra. rū. penſ. cor. gerēs nubē.

**N**ubilo as. in nubilā vide.

**N**ubilū. a nubes dicit hoc nubilū li. i. nubes vel obscuritas. vñ nubilus la. lum. i. obscurus spissus. vñ Quid. tristum. Cum fueris felix multos numerabis amicos. **T**pa si fuerint nubila solus eris. **C**ū nubilosus sa. su. **E**t a nubilus deriuat nubilo as. aut. are. id est obscurare. spissum facere. **E**t pponit Cōnubilo as. Cōnubilo as. Dēnubilo as. i. valde nubilare. spissum facere. vel nubila auferre. Enubilo as. i. eodē sensu. Innubilo as. Pernubilo as. Obnubilo as. i. obscurare. **E**t ē actiū nubilo cū omibz suis ppositis.

**N**ubo is. ps. pt. olim erat actiū p maritare. vñ in euāglio. Nec nubēt neqz nubēt. math. xxv. **H**z mō ē neutrū passiu 7 ppter ptingit ad mlieres. vt nubo ti- bi. i. maritor tibi. vñ ducor a te i nuptam. Itē nubere. i. tegere. **E**t ab hac significatiōe tracta ē pma significa- tio. qd tūc cū femie nubēt pmi capitā eaz regunt. **N**ubo pponit Cōnubo bis. i. sil' nubo. Innubo is. i. valde nubere vñ int. Dēnubo is. aū nubere. Obnubo is. i. tegere vñ opire. **N**ubo fm qd ptingit ad femias cū suis ppositis est neutrū. sed p tegere est actiū. Itē nubo 7 ei⁹ pposita faciunt pteritū in ps. vt nupsi. 7 supinū in pt. vt nuptū. **E**t pducit hanc syllabam nu. vñ ouid. epi. Siqua voles apte nubere: nube pari. fm bug. **E**t format pteritum a pma psona pscens indicatiui bo- mutata in ps. 7 supinū a pterito ps. in pt. **E**t que- rit psti. in. ic. li. de scripti p nupsi. cur non p b. sed per p. scribant. **E**t rñdet qd hoc fit causa euphonie. qd in pn- cipio syllabe b. ante s. vel t. non potest inneniri. vt ipse aptus. nam absonus. abstinentia et similia non in princi- pio syllabe coniunctas b. et s. habent. cum prepositio est separat syllaba accipienda. **G**itē participa quoqz supradictor verborū rationabiliter per p. 7 t. scribuntur. scriptus. nuptus. 7 nomina ex his deriuata. vt scrip- tor. nuptie. Item scias qd nubo. pducit pnumā. tamen v. ante b. corripit in his cōpositōibz. Innuba. Pro- nuba. Cōnuba. per totum corripit v. ante b. nisi i hac terminatiōe cōnuba.

**N**ucicula le. dimi. parua nur.

## De litera

Nucilla le.i.amigdala.s.minor nux.7 dī a nux.  
Nuclearius rī.femi.ge.arbor que fert nuces. a nux di-  
citur. vnde hoc nuclearium idem. velloz vbi nuces  
crescunt.  
Nucleus. a nux deriuat nucleus clei. id qd latet intra  
testam nucis. vel nucleus dicit a nubo is. qd duro corio  
sit nuptus.i.tectus. vñ h nucleol? dimi. Anucleus de-  
rinat nucleo as.qd 2ponit enucleo.  
Nucula le.dim. parua nux.7 idē nucicula.  
Nudipedalia in nudipes vide.  
Nudipes.nudus 2ponit cū pes.7 dicit hic et hec nu-  
dipes dis.i.nud? pedib. vñ h nudipedalia lie.i.nudi-  
tas 7 p̄pue pedū.7 cor. di.  
Nudiuskerius aduer. t̄pis est. vt vult p̄sti. Et ē dictio  
2posita a nūc 7 dies 7 tertius. q̄si nūc ē dies terci?  
Et similiter 2ponit nudiusquart?. i.nūc est dies quartus.  
Et generaliter cum quolibet nomine numerali ordi-  
nali h̄m bug. inuenit talis cōpositio. vt nudiuscentesi-  
mus.nudiusmillesim?. Et sunt oia aduerbia temporis  
Act.x.dicit. A nudiusquarta die.i.a die q̄ nūc est dies  
quarta vñq ad hāc horā. Item reg.j.ca.inj. Ue nobis  
nō em fuit cāta exultatio beri 7 nudiusterci?  
Quido as.in nudus vide.  
Nudulus la.lū.penl.cor.i.ex toto nudus. et deriuat a  
nudus da.dum.  
Nudus da.dū.i.expoliat? sine vestib⁹ erut?. Et com-  
parat. dīor. sim?. vñ nude dī sime. aduer. 7 h nuditas  
tis. Itē a nud? nudo as. aui. are. i. expoliare. detegere.  
manifestare. Itē 2ponit. Nenudo as.i. deorsū v̄l val-  
de nudare. Enudo as.i. valde v̄l apte nudare. Renu-  
do as.i. iterū nudare. v̄l discoopire. Et ē actiuū cum  
omib⁹ suis 2positis. 7 pdu.nu. vñ Inuenial. Cātabit  
nud? corā latrone viator. Et Quid. de sine titu. dicit.  
Nō mibi decepte nudāt tua facta tabelle.  
Nuga ge.in nugor aris. vide. Hic nō. q̄ bern. in.ij.  
de p̄sideratiō sic dicit. Fugēda p̄inde ociositas mat-  
nugaz. nouerca v̄tutū. inter seculares nuge sunt i ore  
sacerdoti blasphemie. p̄secrasti os tuū euāgelio talib⁹  
iam apte illicitu assinescere sacrilegiū est. labia sacerdo-  
tis ait custodiāt sc̄tiā.7 legē requirēt de ore eius. non  
nugas profecto v̄l fabulas verbum scurrile. qd faceti  
vibani de nomie decorāt. non sufficit p̄egrinari ab ore  
pc̄ul. sed 7 ab aure relegendū est.  
Nugaculus la.lū. aliquātūlū nugas.  
Nugicanus na.nū.penl.cor. nugascanens. a nugas  
7 canens cōponit.  
Nugidicus ca.cū.penl.cor.i. nugas dicens. a nuga et  
dico dicas.  
Nugiger ra.rū.i. nugas gerens.7 cor. gi. a nugas 7 ge-  
ro componit.  
Nugigern? la.lū.penl.cor. nugas portator.7 turpis  
nucus.7 2ponit a nugas.7 gerul?.  
Nugiparusta.rū.penl.cor. nugas pariens. ex nuga et  
pario is.componit.  
Nugor ris.gatus sum.nugari.i. nugas facre v̄l dicere  
v̄l frequēter 7 inutiliter dicere. vñ hic nugator toris.  
7 hec nugatio omis. et nugatoriūs ria.rii. Nugor com-  
ponit annugor aris. Cōnugor aris. Pronugor aris.  
Renugor aris. Et est nugor deponens cum suis cōpo-  
sitis. 7 pdu.nu. Itē a nugor hec nuga ge. beffa v̄l te-  
risio. vnde hec nugula le.7 hec nugella le. ambo dimi.  
7 nugasus sa.sum.i. nuggis plen?. vnde nugose aduer.  
vnde hec nugositas tis.7 bic 7 hec 7 hoc nugas gacis.  
id est vanus. fatus. qui assidue nuggis intendit. Et cō-  
parat nugacior cissim?. vñ nugaciter eius. sime. aduer  
biū.7 hec nugacitas tis. Nuga 2ponit nugiger ra.rū.  
7 nugigern? la.lū.7 nugican? na.nū.7 nugidicus ca.  
cū.7 nugison? na.nū.7 nugiparusta.rū. Item a nuga  
vel a nugor deriuat h̄ 7 h̄ 7 h̄ nugas indecl. in singula-  
ri 7 in plurali. idē qd nugas nomē

## D ante W

bebren est. vñ sophonie.ij. Augas qui a lege recesser-  
rūt 2gregabo. Augas. i. vanos. vel q̄ ad nullā utilita-  
tē p̄tinēt. dicit quedā expositio. vt nosse possimus he-  
braicā lingua omnī linguarē eē matrē.  
Nullaten? vel est dictio cōposita vel quedā irregula-  
ris vocū cōgeries loco vñis dictiōis posita.7 grauat  
penl. De h̄t̄ plen? dixi i secūda pte vbi determinau-  
te accentu aduerbio in ca. de 2positi a ten?.  
Quollo las. in nullis est.  
Nullus. ex nō 7 vllus componit nullus la. lum. et facit  
gtūs nullius h̄m modernos.7 datiuū nulli. tñ antiqui  
dicerūt ḡtio nulli nulle nulli. dtio nullo nulle nlf. vñ  
biere. xij. Lumbare qd nullo v̄sui aptū est. Sicut a si-  
mili dī in euāgelio. Alio dico vade 7 vadit x̄. a null⁹  
v̄l nullo as.i. nibilare.7 2ponit annullo as.i. debilitare  
annibilare. Et sunt actua.  
Numarius. a numerus vel numer? dicit hic numarius  
rī. Et dicebant numarij quidā cines qui publicū nu-  
mū vel numerū erario inferebant. Item a num? dicit  
h̄numaria ric. let de numis.  
Numatus ta.tum.i.numis plenus. vñ hora. in epi. Ac  
bn numatū decorat suadela xenusq. Et debet scribi q  
vnū m. q̄ a num? derinat. Sed horati? addit vnū m.  
vt p̄mā positioe p̄duceret.  
Numella le. quoddā gen? catbenarū q̄ quadrupedes  
ligant innumeris circulis p̄textū. vñ numello as.i.nu-  
mella ligare. vñ numellat? ta.tū.i.numella ligat?  
Numena nuo is. dī hoc numē minis. i. diuin? vel ipē  
deus vel dei pt̄as vel maiestas.7 cor. penl. ḡt. vñ numi-  
nosus sa.sum. plen? numib⁹.  
Numeraria. a numerus dicitur becnumeraria nume-  
raria. dea numeri.  
Numero as.in numerus exponit.  
Numerus. Numa impator fuit roman? q̄ p̄mo repre-  
rit numerū apud romanoe.7 ideo ab eius nomie dicit?  
est hic numerus. Numerus quoq̄ dī collectio vñitas.  
tū sine aceru? ex vñitate. pfusus.7 h̄m h̄m pluralitas  
dicit numer?. s. binari? vel ternari? v̄l maior numerus  
Itē numer? qñq̄ dī singularis. i. vñitas. Numer? etiā  
dicit accidēs p̄tioratiōis. s. quidā modū significandi  
qui dictio inest ex eo q̄ p̄ipm fit sermo v̄l tanq̄ de  
vno veltanq̄ de plurib⁹. qd p̄ determinationē dicer,  
nū vel p̄ 2structionē ei?. Et inde numerosus sa.su. i.  
mult? numero abūdans. Et 2pat. vnde numerose si?  
sime. aduer. et h̄ numerositas ratis. i. multitudo. et nu-  
merarius ria. riū. Numerus componit Innumer? ra.  
rum. quasi sine numero. Item a numerus dicit numero  
ro as.aui. vnde hic numerator oris.7 hic 7 hec numero  
bilis 7 hoc le. vnde numerabilit̄ aduer. Et compo-  
nitur numero cum ad.7 dicit annumerō as. Item cu? cō-  
con.7 dicit cōnumero as. Itē cum di.7 dicit dinume-  
ro as.i. diversim vel diversis modis numerare. Itē cum  
e.7 dicit enume ro as. Itē cu? re.7 dicit renumerō as.  
id est iterū numerare. Et est actuū numero cu? omib⁹  
suis 2positis.7 cor. me h̄m bug. Et scias q̄ numer?  
diuidit in singularē 7 in pluralē. Singularis numer? ē  
forma dictiōis significatiōis vt vñū. Pluralis numerus  
ē forma dictiōis significatiōis vt pla. Itē nō q̄ numer?  
accidit cuicūq̄ accidit p̄sona vel ecōuerlo. De numer  
ro dixi. s. in tercia pte vbi eḡi de numero q̄ accidit no-  
mini. Itē in q̄rta pte vbi eḡi de allothece h̄m p̄sti. in. c.  
de synthesis. Preterea animaduerte q̄ est numer? dimi-  
nutus p̄fectus 7 supabundans. Numer? diminut? di-  
citur qñ p̄tes aliquote nō surgunt in suū totum. vel  
nō adequaret suo totū vt octo. p̄tes. n. aliquote de octo  
sunt vñū duo quatuor. que aggregate faciāt septē. et  
sic p̄tes sunt minus q̄s totū. i. q̄ octo. Numerus x̄o p̄-  
fectus dicit qñ p̄tes aliquote surgunt in suū totū. vel se-  
equales toti vt sex. nam p̄tes de sex aliquote sunt vñū  
duo tria que faciāt sex. Unum est sexta pars. duo x̄o

## De litera

tercia tria medietas. Numerus vero supabundans est quando partes aliquotae excedunt suum totum sicut vide mus in duodecim. ptes enim aliquotae de duodecim sunt unum duo quatuor sex. que aggregate simul surgunt in sedecim. et sic patet quod partes aliquotae de duodecim excedunt totum scilicet duodecim. Ex hoc potes colligere quod illud quod dicit dominus apostolis math. xix. Vos qui secuti estis me. in regeneratione cuncti sederit filius hominis in maiestate sue sede: sedebitis et vos super sedes duodecim iudicantes duodecim tribus israel. non soluti intellegit de xij. apostolis. quod sic paulus non esset sessurus super duodecim sedes. sed intelligit de duodecim apostolis et de suis imitatoribus. quod partes aliquotae de duodecim excedunt totum. quod iste numerus duodecim est numerus superabundans sine supercrescere. Et non quod sancti faciunt magnam vim in numeris quod ponuntur in sacra scriptura. Unde dicit Greg. in xxxiiij. li. moral. Omne peccatum vnde numeri est. quod dum queritur quod agit precepta decalogi translatum. Hinc petrus in vnde numeri numero apostolorum remanere metuens: mathiam duodecimum sorte missa regnauit. Nisi non significari culpatum quod vnde numeri cerneret: impleri apostolorum numerorum iam factum duodenario non curaret. Item super illud math. xvij. Non dico tibi usque septies: sed usque septuagies septies. dicit angelus. Id est quadrangulus nonaginta vicibus. ut toties peccanti fratri dimitteret in die. quotiens ille peccare defacili in fratre non posset. et tunc intelligitur quod multiplicationem. quod si septuaginta multiplicetur per septem faciunt quadrangulus nonaginta. Vel potest intelligi predictus numerus septuagies septies per aggregationem. sicut dicam in septuages. Ita seruatis contactum coingale dat fructus tricesimus. vidualem sextagesimus. virginalem centesimus. sicut innuit in evangelio. Cum ratio est fons beda. quod fructus tricesimus debet significari. quod in representatione quod fit in abaco tricesimus numerus signat per contactum pollicis et indicis fons suas summitates. unde ibi quodammodo osculantur se. et sic tricesimus numerus signat coenagatores oscula. Heretarius vero numerus signat per contactum indicis super medianum articulum pollicis. et sic per hoc quod index iacet super pollinem opimus ipsum: signat oppressio quam vidue patitur in mundo. Cum enim numerando quenam ad centenarium trigesimus a leua in dextram. quod videtur opus ultimus numerus qui numeratur in manu sinistra est nonaginta novem. ut primus numerus manus dextre incipit a cento unde per centenarium virginitas designatur que habet portionem angelice dignitatis quod sunt in dextra. scilicet in gloria. nos autem in sinistra propter imperfectiones nostrae vite. Et Christus tractans illud luce. viij. Ait cecidit super terram bona tecum. Tria inquit bona sunt. qui. scilicet abstinentia a malis et fons vires suas faciunt bona. et est fructus iste eorum tricesimus. Si autem et omnia bona sua permaneant et accedant ad servandam deo habent sexagesimus. Si autem precepto impientis sententia ad mortem etiam percusserint habent tricesimus. Si autem etiam fideles quod iuste vivunt habent tricesimus. Si bona eorum percussa fuerint et filii habent sexagesimus. Si autem infirmitas aliquis corporis eis perverterit et fideliter sustinuerint habent tricesimus. Et terra bona est. nam Job anno temptatione tricesimus ex ea babuit in facultatibus suis iuste vivendo. Post dabanam substancialie et filiorum babuit sexagesimus. Post plagas autem corporis centesimus fecit. qui centesimus habet in se: habet et sexagesimus et tricesimus. et non ecclouero.

Nomina lingua numidae vague et incerte sedes dicuntur. unde hec nomina de penitus. cor. i. vagas. incertus incostans. infidelis. et quod olim nomine vagabantur hic et illuc non habentes certam mansionem. ideo dicti sunt numide. unde nomina die. terra eorum. et hinc modo sumit hec et nomida de. existens de terra illa. sine sit instabilis. sine non est nomadicus. ca. cu. id est.

Nomillus habet. di. parvus numerus.

Nomisma a numerus dicitur hec nomismata. id est quod numerus

## ante

numisma. in numeri processus figura. imago quod in numeris fit. Idem et denarius dicitur. unde dicitur numisma quod numerus imago. Unde in math. Afferte mihi numisma census et attulerunt ei denarium. Ita inuenit hoc nomismata. p. o. scriptum. et est idem quod numisma. Debet etiam dicendum in solido as. et cor. p. m. numisma. unde hora. Retulit acceptos regale numisma philippus.

Nomosus a numerus dicitur numosus. sum. in numeris plenus et perfectus. unde nomosus. sum. sime. aduersus et bec nomositas tatis. et p. m. o.

Nomularius a numerus dicitur hec nomularius. tunc. in moneta. rius. m. e. s. a. n. camps. negotiator. math. xxv. Oportuit ergo te committere pecuniam meam nomularius.

Nomulus a numerus dicitur hec nomulus. et bec nomillus. ambo dimidi. et parvus numerus.

Nomus a numerus derivatus hec numerus. et debet scribi per unum m. et de numerus a numerus. quod numerus numerans. vel numerusa numera pomplio. quod eos primo apud romanos imaginibus et sculpturis notauit. Vel dicitur numerus quod numerus a nomine. quod noiam vel quod nomib. principium numeri effigiatur.

Et queritur tria in numero. scilicet metallum. figura. et padus. et si aliquid istorum defuerit numerus non erit. Et olim numerus dicebatur argir. quod olim siebat numeri principium de argento. quod grece argiros dicitur fons bug. et ita numerus fons bug. scribi debet per unum m. Hoc etiam prout in numerus vel in numera ubi non est nisi unum m. a quibus potest derivari numerus. Sed aut prima breuier solet queri. Et dicitur multi quod prima breuier est fons illam regulam. Quanta fuerit prima naturaliter in primitivo: tanta remaneat in suo directe derivatio. Sed numerus a quo derivatur numerus habet primam breuier ergo et numerus. Sed pro tra istos est. quod in numerus ubi quod si a poetis prima poma p. ducit. unde Junenal. Crescit amor numeri quantum pecunia crescit. Ita hora in epi. Ac bene numatum decorat suadela venus. Ita karbo. Dives bene numatum sed numerus non habet ipsum. Sed ad hoc ipsi respondent. quod numerus principium et additum aliquum unum m. a poetis ut producat positionem. Et per istos facit. quod ut dicitur magister bene. unde ante m. breuier in numerus et in numisma. unde hora in penit. epi. Retulit acceptos regale numisma philippus. Et m. b. videt quod numisma. numerus et numerus primam corripianit. ita quod numerus et numerus et eorum derivata corripunt primam. sed additum unum m. a poetis ut prima officia longa per figuram vel forte ut quidam volvit prima de numerus naturaliter est longa. quod poete eas producunt. et tunc oportet dicere quod regula non est generalis. Quanta fuerit prima syllaba in primitivo. tanta est in directe derivatio. sed ut in plurimis est vera.

Nuncio as. anni. grec. Et componit annuncio as. Denuncio as. id est valde nunciare vel prohibere. Sed annuncio de futuro. nuncio de longinquitate. denuncio in presenti. Enuncio as. Pronuncio as. Renuncio as. id est iterum nunciare vel renuere. et ponit abrenuncio as. Subnuncio as. id est latenter vel post vel parum nunciare. Et est nuncio actuum cum suis positivis. Et debet scribi per unum c. in secunda syllaba.

Nunciolus habet. dimidi. in nuncius vide. Nuncius a nuncio as. dicitur hic nuncius ejus. et hec nuncia cie. qui vel que nunciatur. Et hoc nuncius ejus. quod nunciatur. Confundit tamquam quod bec p. r. i. et bec nunciolus. et bec nunciola. et hoc nunciolus. id est cor. o. Et per compositionem hic internuncius. et bec internuncia. et hoc internuncium. Et componit hic principlus ejus. et bec praeannuncia cie. et hoc praeannuncij. Item bec annuncius et bec annuncia et hoc annuncij. fons bug. unde papias etiam dicit. Nuncius qui nunciatur.

Nuncioli adverbii loci componit ex numerus et ubi et infer ponit causa euphonie. et m. mutat in n. sequente c. ut dicitur. p. sti. in primo maio. et m. translat in n. ut nuncioli.

## De litera

**N**ūcupo. a nomē dicit nūcupo as. i. nominare. et dicit nūcupo quasimōnē cupio. et est etymo. vnde nūcupator oris. et hec nūcupatrit. **N**ūcupatus ta. tum. **N**ūcupatio. **N**ūcupatus a. um. Et est actiū nūcupo. et cor. cu. Et scias q̄ bec q̄nq̄ verba dicunt vocativa. s. dico. voco. nūcupo. nomio. et appello. Et vt dicit pap. **N**ūcupat. i. appellat nomiat dicit.

**N**undine. a numus dicit he nundine arū. In singula- ri q̄t raro innenit. et sunt nundine mercantii publici cōmentus ad merces emendas vel vendendas. **V**nde nūdino as. i. vendere vel emere vel mercari. et corripuit di. nūdino et nūdino. vide de h in kalēde.

**N**uncq̄. id est i nullo tempore aduer. tpi. et componit ex nō et vncq̄. et nō remanet de nō nisi n. sed nūsq̄. id ē nullo loco: componit ex nō et vscq̄. **V**nde ad heb. c. s. **N**usq̄ angelos apprehēdit deus. **V**n nūsq̄ p̄tinet ad tempus. nūsq̄ ho ad locū. vnde quidā. Ad tēpus nū- q̄: s p̄tinet ad loca nūsq̄. **H**imilit vncq̄ p̄tinet ad tem- pus. vscq̄ ho ad locum.

**N**unquis componit ex num 7 quis. 7 mutatur m. in n. sequēte q. **C**um qui autē non cōponit num. **L**ausam autē hui in tercia pte dixi vbi egī de syllabiciis adiecti onib⁹ et p̄positiōib⁹ de quis vel qui.

**Q**uo is. o. in i. sit nui. et i. in tum sit nutum. **Q**uere. id est annuere. cōsentire. p̄mitere vel nutū facere. **Q**uo componit. Annuo is. Abnuo is. Innuo is. **R**enuo is. id est refutare. Et ab omib⁹ istis frequētina. **Q**uo neutrū est cum omnib⁹ suis compositis. p̄ter anno. p̄ cōcedere. et abnuo renuo que sūt actiua. **I**tem omnia faciunt p̄teritum in nui. 7 supinū in nutū penl. pdu. in supino. licet q̄nq̄ in quibusdam verbali- bus interponat i. causa euphonie. vt innuitio. p̄ innui- tio. s̄m bug.

**N**uper aduer. temporis cōponit a nouis 7 tpe. q̄sino nūp. i. recēti tpe. modo. par. a. n̄ hoc tpus.

**N**uperus ra. rum. dicebat atq̄ni. i. nouis. nonicins. a nūp aduerbio. sed nuperus dicit quasi nūp yeniens. s̄ nouicins quasi ad noua parat. **P**lantus. **D**ostulasti hominē nūperū atq̄ nouicū. sed s̄m illā antiquitatē nuperus compa. nūpior rimis. quasi a nuper 7 non a nuperus. vnde nuper rīus. rīme. aduer. et hec nuperita- tatis.

**N**uptie arū. in nupt⁹ vide 7 i bigam⁹.

**N**uptorū. a nubo is. dicit hoc nuptorū v̄l nuptato- riū rī. dom⁹ v̄l loc⁹ vbi sūt nuptie v̄l vbi nubūt.

**N**uptus. a nubo ie. id est te go deriuat hic nuptusti. i. maritus. 7 nupta te. id est vxor. quia vultus suos velēt id est tegant. 7 nuptus ta. tū. 7 hinc he nuptie arū. quia tū p̄mo tegunt capitā nūbentū. Et sunt nuptie con- iunctio legitima duorū enīdē nature diversi sexus. cum spe. plis dilectione et p̄stantia. v̄n hic 7 hec nuptialis et boc le. v̄n nuptialiter aduer. Itē a nuptie he nuptiole arū. parue nuptie. vide etiā in nubo. Itē in tercia pte vbi agit de p̄bo in p̄ncipio.

**N**urus rus. rī. fe. ge. est vxor filij sic dicta. a nou⁹ na- uū. quia nouella 7 iūnēcula est. vnde 7 p̄ iūnēcula sepe ponit. 7 cor. nu. sicut p̄z in illo versu grecissi. Ac vxor nati dicitur esse nurus. Et componit cum p. 7 dicitur p̄nurus rus. i. vxor filij filij. i. nepotis. Et dicit p̄nur⁹ quasi p̄pe nurū.

**N**us. id est sensus. vnde cōponit annus quasi sine nus id est sine sensu. id ē q̄d v̄tula.

**N**usp̄gn aduerbiū loci. id est in nullo loco. 7 p̄ponit ex non 7 vsp̄iam.

**N**usq̄. in nuncq̄ vide.

**N**utabundus da. dū. i. dubius 7 incertus. nutant si- milis. 7 deriuat a nuto as.

**N**utatim aduer. i. nutim. 7 signāter vel de nutu i nutu qn q̄slo loquit̄ p̄ nut⁹. 7 deriuat a nut⁹.

**N**utio onis. femi. ge. i. p̄sensio. 7 deriuat a nuto is.

## D ante W

**N**uto. a nuto nūs nui. natū tu. v. in o. dicit nuto tas. verbū frequē. i. frequēter nuere. signare. sicut facit q̄s q̄n cum digitis loquit̄. Et cōponit annuto as. **T**em nutare. i. dubitare. acillare. tremere. moneri. vel inci- pere cadere. v̄n nutabund⁹ da. dū. 7 cetera verbalia et p̄ducunt nu. **L**ucan⁹ in. iii. **F**elix q̄ potuit mūdi nuta- te ruina. Quo iacet iā scire loco.

**N**utricius. a nutrio tris. dicit nutric⁹ cia. ciū. q̄ nutrit vel nutrit. Et hic nutric⁹ cij. q̄ nutrit vel nutrit. et s̄ nutritia cie. in eodē sensu.

**N**utrico as. id est nutritre. a nutrio tris. dicitur. vel nu- trico. i. appareo nutritre. sicut albico. id est appareo albe- re. 7 format a nntris secunda psona p̄sentis indicatini is. mutata in i. correptam. et addita co. vt nutrit tris. nutritro. quod et nutritro. **C**icero in secundo de natu- ra deorū. **O**mnia que sicut membra 7 partes nutritar̄ et cōtinet ē. Et potest dici verbum apparitiū. **T**em **C**risost. in omelia sancti stephani dicit. q̄ in ecclesia et in baptismo ad se venientes generat et in sermone nutritat.

**N**utricula le. dimi. parua nutrit.

**N**utrio. a nutus deriuat nutritio tris. trini. trire. quasi nutu erudire. **N**utrio componit enutrio tris. id est ex- tra vel valde nutritio. Et est nutritio actiū cum suis cō- positis. et corripit nu. naturaliter. **V**nde **C**landian⁹. **S**epe nntrit ducitq̄ manu refouetq̄ leonem. **L**amē nutus a quo deriuat p̄ducit primaz. **I**n versu tamen nutritio potest primaz corripere vel producere. sc̄ nu. ad placitū dictantis.

**N**utritor oris. quasi nutu eruditior. et p̄ducit pe- multimam tam in nominativo q̄ i genitivo. sed primaz habet cōmunem in verbo sicut nutritio a quo deriuat.

**N**utritor⁹ rīa. rīa. qui nutrit vel nutrit. a nutritio. **N**utrix cis. femi. ge. dicit causa euphonie. deberet em̄ dici s̄m formationē nutritrix tricis. **V**nde di. p̄stian⁹ in. iii. de denomiatiis in fine. **I**n ut feminina inueni- unis a masculinis verbalibus sine denomiatiis in tor. desinētibus terinata or in rīx. vt culto. cultrit. victor. victrix. **N**utritor⁹ quoq̄ nutritrix debuit facere; quod causa euphonie sine alternitatis medium syllabam cō- cedit. **N**utrix enim dicimus. et produ. penul. genitiui nutritis.

**N**utus. a nuto is. dicit hic nūtus tns. tui. i. voluntas. cō- sensus v̄l gestus vel signū. 7 p̄rie oculoꝝ; quod signū dicit vulgariter.

**N**ux. a noceo es. dicit hec nūx cis. ablatio nace e. i. nū- sit nūcū ḡtūs pluralis. Et dicit nūx a noceo. q̄r ymbra vel fullicidū folioꝝ ei⁹. p̄ximis arborib⁹ noceat. **H**āc alio nomē iuglandē vocant. quasi ionis glandē. **F**uite enim hec arbor s̄m poetas consecrata. **I**oui. Et dicitur nuces generaliter omia poma tecta corio durore vt pinee nuces castanee auellane glandes amigdale. hinc et nuclei sunt dicti. q̄r sunt duro corio nupti. id ē tecti. At p̄tra omnia poma exterius mollia. i. mollē cor- ticē habetia dicūt p̄prie poma vel mala. s̄ cū adiectiōe terraz in quib⁹ antea nata sunt. vt p̄sica punica maci- ana cydonia ē. Et cor. p̄imā nūx in ḡtio. v̄n in auro- ra dicit. **A**rida virga nuces integra virgo deū. Et vt di. **I**si. ety. xvij. **N**ucis pomū tantā vim habet vt mis- sum inter suspectos berbay vel fungoꝝ ciboe. q̄cquid ī eis virulentū est exudet rapiat atq̄ extinguat. Et sci- as q̄z aug⁹. di. **V**irga aaron potuit contra naturā na- ceseducere. x̄go vt quid nō potuit cōtra nature iūra dei filiū generare. Et subdit. q̄ hec virga nuces p̄p- imago dñici corporis fuit. **N**ur em̄ trinā b̄z in suo cor- pore v̄nionē. coriū. testā. nucleū. **I**n corio caro. in testa ossa. in nucleo aia interioꝝ. p̄gat.